DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 23, 2007 Vol. XCVIII Nr. 164

Pirmasis laisvės gūsis

Baltijos kelias nusidriekė nuo Vilniaus iki Talino. **Kęstučio Vanago** (ELTA) nuotr.

Lina Pečeliūnienė
Alfa.lt

Rugpjūčio 23-iąją sukanka lygiai 20 metų nuo to pirmojo laisvės gūsio — 1987-ųjų mitingo prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje.

Žinau, kad pats blogiausias komentaras būna tada, kai imi rašyti apie save.

Bet dabar kitaip negaliu — tas mitingas man ir mano šeimai, ko gero, suteikė viso gyvenimo prasmę. Net ir mano dukterims. Didžiajai Mėtai tuomet buvo aštuoneri, o Liepai — vos treji. Abi jas mes irgi vedėmės į tą mitingą. Gal kaip tik dėl to daugybė susispietusių milicininkų mus lengvai praleido — manė, kad vedame vaikus pasivaikščioti į Sereikiškių parką.

Nereikia sakyti, kad tie pora šimtų suėję į mitingą buvo patys drąsiausi, patys sąmoningiausi Lietuvos valstybės kūrėjai. Kai Nijolė Sadūnaitė užtraukė Vinco Kudirkos Tautinę giesmę, man tuomet buvo gėda, kad nemoku jos žodžių. Nereikia ir arogantiškai pūstis sąjūdininkams, po metų surengusiems šimtatūkstantinį mitingą. Į tą pirmąjį jokie skelbimai nekvietė, apie jį tik patyliukais sužinojo laisvės kovotojų rezistentų draugai ir pažįstami. Be to, būriais ėjusio jaunimo, ypač nuo Vilniaus universiteto pusės, milicininkai nepraleido.

Prieš dieną iki to mitingo mes buvome palaidoję mano vyro senelę, kuriai taip ir neišsipildė vienintelė viltis prieš mirtį pamatyti aštuonerius metus už antisovietinę veiklą Sibire kalėjusio sūnaus — Povilo Pečeliūno. Tačiau prieš mirtį senelė pasakė pranašiškus žodžius: „Viskas Dievo valioj, tuoj čia viskas pasikeis".

P. Pečeliūną į motinos laidotuves išleido. Norėdamas prikelti komunistinę imperiją iš ekonominio ir ideologinio kracho Michail Gorbačiov prieš pasaulį vaidino demokratiją ir viešumą. P. Pečeliūnui netgi buvo pasiūlyta po motinos laidotuvių į tremties vietą nebegrįžti, jei jis sutiktų pasirašyti, kad laikysis sovietinių įstatymų. Jis nepasirašė, sugrįžo ir išbuvo „nuo skambučio iki skambučio".

Nukelta į 6 psl.

Prezidento atsiliepimai įžeidė kariškius

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Prezidento Valdo Adamkaus kritiški atsiliepimai apie naująjį Lietuvos kariuomenės transporto lėktuvą „Spartan" nustebino kariškius ir krašto apsaugos ministrą.

Prieš savaitę pirmą kartą „Spartan" su jame įmontuota VIP kapsule skridęs V. Adamkus kritikavo salone buvusį triukšmą, neleidžiantį susikalbėti su bendrakeleiviais. „Tris valandas esi priverstas tylėti ir paskęsti savo mintyse, nes susikalbėti, kaip anksčiau, taip ir dabar, neįmanoma", — prieš savaitę kalbėjo V. Adamkus.

Jis pridūrė nematantis jokio skirtumo nuo ankstesnio transporto lėktuvo, išskyrus kai kuriuos patogumus. „Anksčiau lėktuvo užpakalyje atsidarydavo vartai ir galėdavai kaip pro daržinės duris įeiti į tą lėktuvą. Dėkui Dievui, naujasis lėktuvas turi iš šono iškirstas normalias duris, kur galima iš šono įeiti", — sakė V. Adamkus.

Pasak dienraščio „Kauno diena", Karinių oro pajėgų vadą pulkininką Artūrą Leitą nustebino, kad prezidentas kariuomenei skirtu lėktuvu vylėsi keliauti kaip civiliniu orlaiviu.

„'Zaporožiečio' nepadarysi 'žiguliu', reikia nepamiršti, kad tai yra karinis transporto lėktuvas", — sakė A. Leita. **Nukelta į 6 psl.**

Mažėja darbo Britanijoje ieškančių lietuvių

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA) — Mažėja lietuvių emigrantų, ieškančių darbo Didžiojoje Britanijoje, rodo statistika.

Anot Jungtinės Karalystės vyriausybės paskelbtų duomenų, per pirmąjį šių metų pusmetį buvo patenkinti 7,110 Lietuvos piliečių prašymai įsidarbinti Didžiojoje Britanijoje. Per atitinkamą laikotarpį pernai tokių buvo 8,705.

Įdomu tai, kad ilgą laiką antroje vietoje po lenkų pagal imigrantų skaičių buvę lietuviai šiais metais yra trečia didžiausia imigrantų grupė iš 2004 m. Europos Sąjungos (ES) narėmis tapusių šalių. Daugiau nei lietuvių į Jungtinę Karalystę šiais metais atvyksta ir slovakų.

Lietuviai išsiskiria tuo, kad dažniau nei estai, lenkai, čekai, vengrai, slovakai ir slovėnai renkasi darbą žemės ūkyje. Šioje šakoje dirba maždaug kas penktas Lietuvos pilietis.

Šiame numeryje:

- **Lietuvių telkiniuose. Punsko dienos ir Žolinės nepaliko abejingų (p. 2)**
- **Europos energetika: kaip pabėgti nuo Maskvos (p. 3)**
- **Nuomonė. Turime dvi galimybes: pažinti pasaulį arba slėptis po trisplave (p. 4)**
- **Budrytė: tema suvirpėjo manyje (p. 8)**
- **Kai žydėjo kaštonai (11) (p. 9)**
- **Nauji Tėviškės parapijos maldos namai (p. 10)**

Valiutų santykis
1 USD — 2.56 LT
1 EUR — 3.45 LT

Vytauto Pociūno artimųjų advokatas ieško liudininkų

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Baltarusijoje prieš metus žuvusio Valstybės saugumo departamento (VSD) karininko Vytauto Pociūno artimųjų advokatas Kęstutis Čilinskas ieško liudininkų, kurie galėtų suteikti žinių apie pareigūno žūtį.

Kęstutis Čilinskas.

Advokatas trečiadienį į visus šalies gyventojus kreipėsi išplatindamas viešą laišką. Pasak K. Čilinsko, jau dabar atsiliepia nemažai žmonių, turinčių informacijos apie V. Pociūno žūtį. Viešajame laiške teigiama, jog visiems liudininkams garantuojamas anonimiškumas.

„Kai kurie asmenys, bijodami dėl savo gyvybės, parodymus tvirtina notariniu būdu, nes šiuo metu apklausa nevyksta. Jei tyrimas bus atnaujintas, turėtų būti apklausti visi liudytojai, kurie žino apie galimo pasikėsinimo į V. Pociūno gyvybę motyvus", — išplatintame laiške cituojamas K. Čilinskas.

Pasak teisininko, V. Pociūno žūties tyrimo byla nėra baigta. Generalinė prokuratūra nutarė, kad V. Pociūno mirtis — nelaimingas atsitikimas, tačiau pasak advokato, šie prokurorų nutarimai yra neįtikinami, prieštarauja daugeliui byloje surinktų įrodymų **Nukelta į 6 psl.**

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-22-07

THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

S52 P1 051508 GRATIS

ORIGIN MIXED ADC 604

DRAUGAS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

Punsko dienos ir Žolinės nepaliko abejingų

BOŽENA BOBINIENĖ

Nuskambėjo, nuvilnijo Punsko dienų — Žolinės 2007 renginių aidai. Baigėsi didžiausios Punsko šventės, kurios susilaukė didžiulio dėmesio ir sėkmės. Punską aplankė keli tūkstančiai žmonių.

Rugpjūčio 12 dieną — pirmąją Punsko dienų — Žolinės 2007 švenčių dieną įvyko Duonos, medaus ir pieno šventė Šilainėje, o vakare prie Punsko LKN nuskambėjo XIII Jaunimo estradinių dainų šventė bei grupės „Karčema" iš Lietuvos koncertas.

Duonos, medaus ir pieno šventės dalyviai iš Punsko į Šilainę išvyko arkliais kinkytais brikeliais ir vežimais susirinkusius Šilainėje pasveikino šventės sumanytojas, Seinų apskrities vicestarasta Romas Vitkauskas, Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos pirmininkė — Aldona Vaicekauskienė, Punsko valsčiaus viršaitis — Vytautas Liškauskas, bei šventės šeimininkai — Barbora ir Damimykas (Dalia Pečiulienė ir įvykio vietos savininkas — Albinas Šuščevičius).

Susirinkę svečiai galėjo stebėti rugių kūlimą spragilais, grūdų malimą girnomis, duonos kepimą, medaus gaminimo procesą, skruzdėlyno kepimą, sūrio slėgimą, sviesto mušimą ir t.t. Visus valgius galima buvo paragauti ir įsigyti. Visą laiką grojo kapela iš Lietuvos. Be to galima buvo pasivažinėti brikeliais ar pajodinėti.

Vakare prie Punsko LKN prasidėjo XIII Jaunimo estradinių dainų šventė. Į sceną išėjo: „Šešupė", „Ai-Vic band", merginų trio, duetas „Seina" bei Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos narių (rengėjų) grupė. Dalyviams buvo įteikti „auksiniai mikrofonai".

Po vietinio jaunimo pasirodymo, į sceną įėjo kantri muzikos grupė iš Šilutės „Karčema". Vakaras baigėsi trankiais šokiais.

Rugpjūčio 14 dieną — antrąją Punsko dienų — Žolinės 2007 švenčių dieną, Punsko bažnyčios aikštėje buvo atidaryta Folklorinė mugė. Čia galima buvo įsigyti įvairių tautodailininkų dirbinių, pažiūrėti, kaip drožinėjama, siuvinėjama, audžiama, lipdoma iš molio ir kt. Be to, galima paskanauti ir nusipirkti taip pat regiono patiekalų: pyragų, medaus, sūrių, duonos.

Tuo pačiu metu Punsko LKN įvyko iškilminga Punsko valsčiaus sesija, skirta Punsko parapijos 410-mečiui. Joje dalyvavo daug garbingų svečių iš Lenkijos ir Lietuvos, tarp kitų ir Lenkijos seimo narys Jaroslaw Zielinski.

12 val. per pietus buvo iškilmingai pašventintas naujas Punsko buities muziejaus priestatas: karčiama ir klėtelė (joje bus įrengtas etnografinis muziejus) bei atidarytas Lietuvių liaudies kultūros centras, kurio direktoriumi paskirtas Robertas Vektorius.

O vakare įvyko koncertas — prie Punsko LKN pasirodė lietuviška grupė „Išjunk šviesą". Po jų koncertavo Pietų Amerikos jaunų lietuvių grupė „Alaus puta". Jie pristatė kelis latino muzikos kūrinius. Po koncerto vyko šokiai.

Rugpjūčio 15 dieną kasmet Punske vyksta svarbiausi atlaidai — Mergelės Marijos Dangun ėmimo šventė. Šiemet atlaidus paįvairino Šiluvos Švč. Mergelės Marijos paveikslo kopija, kurią Punsko parapija globoja nuo rugpjūčio 13 iki 16 dienos. Prieš Sumą buvo pašventinti

bėjo lietuviška muzika, daina ir šokiai: scenoje pasirodė Punsko saviveiklininkai.

Bažnyčios aikštėje visą laiką girdėjosi folklorinės mugės šurmulys:

Punsko valsčiaus kaimų gyventojų nupinti derlinių vainikai, kurie vėliau papuošė procesiją. Po religinių iškilmių, bažnyčios aikštėje nuskambėjo lietuviška muzika, daina ir šokiai: scenoje pasirodė Punsko saviveiklininkai.

Bažnyčios aikštėje visą laiką girdėjosi folklorinės mugės šurmulys: čia galima buvo nusipirkti tautodailės dirbinių, lietuviškų patiekalų.

Vakare prie Punsko Lietuvių kultūros namų prasidėjo lietuviškų ansamblių pasirodymai, persipynę su liaudiška vakarone–šokiais. Pirmiausia scenoje pasirodė folkloriniai ansambliai — vietiniai: „Gimtinė", „Alna" ir „Šalcinukas" bei svečiai iš Lietuvos — „Spiečius". Po to visus linksmino tradicinio folkloro ansamblis „Sutaras". Muzikantai taip padrąsino žiūrovus, kad netrukus visa aikštelė priešais sceną buvo sausakimša: visi šoko, trypė kiek pajėgdami. Šokėjai ne taip greit dar leido „Sutarui" pailsėti, bet 10 val. v. jau į sceną ruošėsi kita vakaro žvaigždė — Radžis, tad šokiai nesustojo, priešingai — žiūrovai dar labiau įsismagino.

11 val. v. Punsko padangę nušvietė fajerverkai, o po to dar ilgai visi linksminosi skambant lietuviškai muzikai.

Autorės ir Valdo Žilionio nuotraukos

www.lietuviams.com

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.
Postmaster: Send address changes to
Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams $150.00 • 1/2 metų $80.00 • 3 mėn. $57.00
Pirma klase: kasdien $340.00 • visos savaitės $240.00
Kanadoje (USD)
Metams $215.00 • 1/2 metų $130.00 • 3 mėn.$100.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu
Metams $600.00 • 1/2 metų $300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams $120.00 • 1/2 metų $66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams $95.00 • 1/2 metų $70.00 • 3 mėn.$48.00
Kanadoje (USD)
Metams $150.00 •1/2 metų $120.00 • 3 mėn.$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu
Metams$220.00 •1/2 metų$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams $70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorius – kun. dr. Kęstutis A. Trimakas
kultura@draugas.org
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Lemtingieji Lietuvai rugpjūtis ir spalis

EDMUNDAS SIMANAITIS

1939 m. rugpjūčio įvykiai buvo lemtingi Lietuvai, Europai, pasauliui. Nuo tada jie kasmet minimi ir vertinami politologų, istorikų, politikų, publicistų, visuomenės veikėjų. Tokiomis progomis naudinga pasklaidyti senus laikraščius ar užrašus.

„Juk tą dieną draugiškai paspaudė viena kitai rankas dvi totalitarinės prievartos jėgos. Dvi valstybės, tariančios, kad yra „vienintelio galimo" socializmo atstovės. Viena jų rėmėsi „nacionalsocializmo", kita — „proletarinio", „internacionalistinio socializmo" doktrina. Sakoma, kraštutinumai sutampa. Ir iš tiesų: dvi ideologijos ir karinės prievartos valstybinės formos suartėjo ir atsiskleidė tragiškas staliniškojo ir nacistiškojo „socializmų" panašumas. („Aš jaučiausi Kremliuje tarytum tarp senų partijos draugų", — vėliau prisipažino Ribbentrop.)" Ši trumpa citata iš Vytauto Martinkaus straipsnio „Ar laisvas tas, kuris atsisako laisvės?" (LM nr. 34, 1989-09-19). Sąjūdžio metais apie Stalin–Hitler suokalbį buvo kalbama ir rašoma daug.

Jau tada išryškėjo totalitarinių režimų ir jų vadeivų vykdytos nusikalstamos imperinės politikos grėsmės dydis. Suokalbis buvo slaptas, visiškai slaptas. Tačiau didžiausią pavojų jis kėlė mažoms, nedidelėms tautoms. Du didžiausi praėjusio amžiaus diktatoriai ciniškai sutrypė tautų apsisprendimo teisę. Tarptautinis teisingumas, nors ir labai vėluodamas, jau mėgina imtis šios gėdingiausios XX amžiaus bylos.

Praėjusio šimtmečio patirtis akivaizdžiai parodė, kad visų atspalvių „socializmo" atmainos buvo ne kas kita, o tik agresorių mėginimas įžūlia demagogiška propaganda pridengti totalitarinių imperinių režimų grobikiškus kėslus. Jau nereikia įrodinėti, kad tiek raudonojo, tiek ir rudojo genocido nusikaltimai yra visos žmonijos „pasibaisėtina nelaimė". Tai nustatė „Konvencija dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui".

Šių metų rugsėjo 23 d. sukanka 20 metų, kai Vilniuje prie A. Mickevičiaus paminklo įvyko politinė demonstracija, kurios metu buvo reikalaujama panaikinti Stalin-Hitler suokalbio pasekmes ir atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Tai buvo pranašiškas, be galo svarbus politinis įvykis, liudijantis bundančią tautos savimonę. Okupantas jau neišdrįso imtis masinių brutalių kruvinų reperesijų, kurios būtų labai pakenkusios sovietų prezidento Michail Gorbačiov tarptautiniam įvaizdžiui. Tačiau po mitingo tuometinė spauda porą savaičių įtikinėjo skaitytojus, kad nieko rimto neįvyko, kad „provokacija sužlugo", kad buvo susirinkusi tik „saujelė visuomenės atplaišų" ir, žinoma, be paliovos trimitavo apie pačios „liaudies pasirinktą kelią", mirtina tyla apeidama Stalin-Hitler slaptąjį suokalbį, kaip pirmąją formalią nepriklausomybės praradimo priežastį.

Mitinge, apsuptame NKVD kariuomenės būrių, išrikiuotų aplinkinėse gatvėse, įžymioji rezistentė Nijolė Sadūnaitė su jai būdinga humoro-ironijos gaidele padėkojo respublikinei spaudai už akcijos išpopuliarinimą ir pasakė, kad ji pati suorganizavusi šį sambūrį.

O kaip neprisiminti, kaip po poros metų, būtent, 1989–ųjų tą pačią rugpjūčio 23 d., Lietuvos Sąjūdžio ir latvių bei estų Liaudies Frontų iniciatyva buvo surengta Baltijos šalių tautų manifestacija — garsusis Baltijos kelias nuo Vilniaus per Rygą iki Talino. Nieko panašaus nėra buvę nei sovietų imperijoje, nei Europoje, nei visame pasaulyje. Jaudinantis, akivaizdus, nepaneigiamas pavergtųjų tautų valios proveržis, kuriame susiėmę rankomis dalyvavo apie pora milijonų žmonių.

Suokalbio praktika ne nauja. 1795 m. spalio 24 d. Rusija, Austrija ir Prūsija Peterburge pasirašė Abiejų Tautų Respublikos pasidalijimo konvenciją. Po dviejų padalijimų nusilpusi Lenkijos-Lietuvos valstybė buvo galutinai pasidalinta ir nustojo egzistavusi. Ketverių metų Seimo reformos principai buvo surašyti į 1791 m. gegužės 3 d. Abiejų Tautų Respublikos Konstituciją. Tai buvo smarkiai pavėluotas mėginimas patiems įvesti tvarką savo šalyje. Kaimynės, monarchų valdomos imperijos, akylai sekė šias pastangas, kurias bene labiausiai siekė sustabdyti Rusija. Agresoriai tokio grobio prarasti nenorėjo. Lietuva tada atiteko Rusijai, o Sūduvos kraštas Prūsijai.

Gegužės 3-iosios Konstitucija neišsprendė pačio svarbiausio socialinio klausimo — nepanaikino baudžiavos, tačiau parodė lietuvių ir lenkų reformatorių brandų pilietinį požiūrį į lenkų-lietuvių bendros valstybės likimą. Konstitucija gyvavo vos metus. Ją panaikino rusų okupacinė valdžia. Lietuvos likimą agresoriai sprendė du kartus ir abiem atvejais Rusijoje: 1795 m. Peterburge, 1937 m. — Maskvoje, Kremliuje. Verta įsidėmėti trečiojo karto nelaukiant.

Konstitucija liko istorine pamoka lenkams ir ypatingai – lietuviams, ko reikia siekti ir ko negalima leisti, norint išsaugoti tautinį savitumą, išlikti savarankiškiems ir nepriklausomiems. Šis unikalus teisinės, valstybinės ir pilietinės minties dokumentas akivaizdžiai išryškino tuometinių „aukso amžiaus" bajorijos laisvių gynėjų pozicijų nepagrįstumą ir skaudžiai prikišamai parodė, kad laisvė be atsakomybės nebuvo, nėra ir būti negali vertybe, dedama į valstybingumo pamatus. Šią pamoką naudinga prisiminti ne tik ištikus krizei, o nuolatos — visuose vidaus ir užsienio politikos reikaluose. Istorija negailestinga pralaimintiesiems.

Neturėtume pamiršti ir didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kęstučio mirties 625-jų metinių. Lietuvos valdovas buvo pasmaugtas Krėvos pilyje 1382 m. rugpjūčio 1 d. Metraščio eilutės plaka skaudžiau, nei čekisto rimbo kirčiai: „udavili komorniki kniazia velikog Jagailovy Prokša, što vodu daval jemu, a byly iny Mostev brat a Kučiuk, a Lisica Žibentiaj" („pasmaugė didžiojo kunigaikščio Jogailos vykdytojai Prokša, kuris duodavo jam vandens, o buvo ir kiti: Mostev brolis ir Kučiuk, ir Lisica Žibentiaj").

Iš tikrųjų – Istoria est magistra vitae (lot. Istorija — gyvenimo mokytoja). Bet ar visada pakankamai stropiai mokomės?

EUROPOS ENERGETIKA: KAIP PABĖGTI NUO MASKVOS

Europos Sąjunga tikisi, kad nauji dujotiekiai, kuriuos ji planuoja nutiesti, padės atgniaužti Maskvos kumštį, spaudžiantį visus gamtinių dujų tiekimus į Europą, teigia JAV savaitraštis „Business Week".

Pasak savaitraščio, rugpjūčio pradžioje kilęs Minsko ir Maskvos ginčas dėl įsiskolinimo už dujų tiekimą vėl priminė situacijas, kai Europos Sąjunga (ES) tapdavo Rusijos ir jos kaimynių ginčų įkaite. Tai žymi naujos ES tikrovės pradžią: Rusija suvokė savo energetinį pranašumą ir nesigėdydama naudosis juo kaip argumentu spręsdama vietinius nesutarimus. Naujieji įvykiai daugeliui atvėrė akis – tapo aišku, kad jei Kremlius tokiu būdu imsis „pramušinėti" savo interesus ne tik artimiausių kaimynų teritorijoje, Europa taps labai pažeidžiama, teigia „Business Week".

Rusija suvokė savo energetinį pranašumą ir nesigėdydama naudosis juo kaip argumentu spręsdama vietinius nesutarimus. Naujieji įvykiai daugeliui atvėrė akis – tapo aišku, kad jei Kremlius tokiu būdu imsis „pramušinėti" savo interesus ne tik artimiausių kaimynų teritorijoje, Europa taps labai pažeidžiama, teigia „Business Week".

Pasak leidinio, visiškai suprantama, kodėl jau pusantrų metų Europa gana aktyviai bando spręsti naujų dujotiekių tiesimo problemą. Jau pritarta kai kurių iš jų, numatomų statyti pietinėje žemyno dalyje, projektams. ES tikisi, kad naujieji vamzdynai padės išsklaidyti energijos išteklių tiekimo maršrutus ir išvengti dujų tiekimo spaudimo jautriose Rusijos kaimyninėse teritorijose, o jei pavyks – apeiti ir pačią Maskvą.

Nieko nuostabaus, kad ES bandymai išsklaidyti savo energetinę pusiausvyrą Rusijai labai nepatinka ir ji neslepia siekio užgniaužti šias pastangas. Antai gegužės mėnesį buvo smogtas stiprus smūgis pačiam garsiausiam ES projektui – iš Centrinės Azijos numatomam tiesti „Nabucco" dujotiekiui. Vladimir Putin asmeniškai išvyko į Centrinės Azijos šalis ir pasirašė sutartis su Turkmėnija ir Kazachstanu dėl rusiško dujotiekio statybos. Jis Rusijai suteiks prieigą prie didžiosios šio regiono išteklių dalies, o juo tiekiamas dujas su milžinišku antkainiu bus galima perpardavinėti Europai.

„Rusijai reikia užsitikrinti saugią paklausą, tai yra, garantijas, kad esantys anoje vamzdžio pusėje būtinai pirks dujas, – tvirtina Vokietijos tarptautinių santykių ir saugumo problemų instituto Berlyne energetikos ekspertas Friedemann Muelle. – Vyksta žodžių karas, ir Putin kiekvieną dieną rodo, kad jo pozicijos šiame žaidime yra stiprios. Mums būtina prisitaikyti prie naujo jėgų pasiskirstymo."

Dujų badas

Pagal Energetinių išteklių eksporto apimtis (naftos – 7 mlrd. barelių per parą, dujų – 216 mlrd. kubinių metrų per metus) Rusija užima antrąją vietą pasaulyje. ES, žinoma, labiausiai nerimauja dėl dujų, rašo „Business Week".

Pagal vartojimo didėjimo tempus gamtinės dujos Europoje užima pirmąją vietą: JAV energetikos informacijos administracijos duomenimis, vien per praėjusį dešimtmetį dujų vartojimas Europoje išaugo 42,3 proc. Kasmet europiečiai sudegina 506 mlrd. kubinių metrų dujų, daugiausia jų suvartojama Vokietijoje, Italijoje ir Prancūzijoje. Rusijos dalis Vokietijos energetiniame balanse sudaro 46, Italijos – 32, Prancūzijos – 21 proc. Iš viso Rusija užtikrina nuo 25 iki 40 proc. Europos dujų poreikių (šie skaičiai nuolat svyruoja). Antroje vietoje – Norvegija (17 proc.), trečioje – Alžyras (10 proc.).

Nors bendras gamtinių dujų vartojimas Europoje visą laiką augo, jų gavyba vietinėse verslovėse nesulaikomai mažėjo. Ekspertai vieningai tvirtina, kad netrukus Europoje svarbiausiu energijos šaltiniu bus nebe nafta, o dujos. JAV globalių verslo studijų centro analitikas Fariborz Ghadar mano, kad iki 2030 m. Europa bus priversta importuoti 80 proc. reikiamų dujų.

Pietų Europoje – „naftos mazgas"

Nemažą suvartojamos naftos dalį ES taip pat gauna iš Rusijos, tačiau, pasak analitikų, su nafta rusai žaidžia atsargiau – daugiausia dėl to paties rinkos faktoriaus. Tačiau ES veikia ir šioje srityje: ji remia kelių naujų naftotiekių projektus. Jais kaip ir anksčiau tekės rusiška nafta, tačiau vamzdynų maršrutai apeis Ukrainos ir Baltarusijos teritoriją. Jie tiesesniu keliu bus nukreipti į Pietų Europą, kuri, iš visko sprendžiant, taps svarbiausiu likusių ES šalių energetikos mazgu.

Nukelta į 9 psl.

NUOMONĖ

TURIME DVI GALIMYBES: PAŽINTI PASAULĮ ARBA SLĖPTIS PO TRISPALVE

MYKOLAS GUDELIS

Pamėginkime nors kartą atidėti į šalį ir trumpam pamiršti sąvokas „patriotizmas", „lietuviškumas", „motina Tėvynė" ar „ tautiškumas". Laikinai pamirškime „nuoskaudas", „blogą" valdžią, lietuviškos ekonomikos padėtį ir vieną dieną atsisukime į save, šiuolaikinius Lietuvos piliečius, lietuvius, gyvenančius XXI amžiuje. Pažiūrėkime į XXI amžiaus Lietuvos „išeivius", „emigrantus", „trečiabangininkus" iš nepriklausomo, objektyvaus taško. Pamirškime tą skaudžiai „lietuvišką" perspektyvą apie mus ir tėvynę ir apie ją kalbant taip dažnai vartojamas sąvokas, kaip „myliu/nemyliu", „myliu, bet negaliu", „patriotas/išdavikas" ir t.t. Pasižiūrėkime į save „pasaulio piliečio" akimis.

Kas yra pasaulio pilietis? Ar tokie „piliečiai" iš tikro egzistuoja? Ar pasaulio pilietis — tai žmogus be Tėvynės? Ar žmogus turintis Tėvynę ir mylintis ją per atstumą? O gal tai paprasčiausiai žmogus, kurio Tėvynė yra visas pasaulis? Ar tai įmanoma?

Bandant suprasti ir bent jau teoriškai „legalizuoti" šią sąvoką, nepakenktų atsisakyti lietuviško populizmo ir tradicinio, mazochistiško suvokimo (dažnai klaidingo), kad priklausome ar esame tam tikroje vietoje tiktai tada, kada esame tenai fiziškai, laike ir erdvėje. Nepamirškime, kad gyvename jau XXI amžiuje. Technologijų amžiuje, kada laiko ir erdvės suvokimas, o ir pats laikas bei erdvė keičiasi. Atstumai mažėja, laiko ribos nusitrina. McKenzy Wark savo knygoje „Žaidėjo teorija" rašo: „naujųjų komunikacijų 'linijos' plečiasi į begalybę, suteikdamos mums galimybę vienu metu būti visur ir tuo pat metu niekur." Lokališkumo principas, apibrėžiant nacionališkumą šiandieną, jau nebėra toks stiprus ir įtikinantis. Šiandien besiplečianti globalizacija, persipynę įvairių pasaulio šalių ekonominiai saitai ir politiniai santykiai tiesiog nebeleidžia mums, individams „užsidaryti" valstybinių sienų ribose, „užsikonservuoti" nacionalinės kultūros sultyse ir ignoruoti likusį pasaulį. Daug kas keičiasi socialinėje ir kultūrinėje plotmėje: kalba, tradicijos, propaguojamos vertybės, šalies socialinė struktūra, komunikacijos būdai ir t.t. Šis procesas yra neišvengiamas. Bet koks vystymasis, nesvarbu, kuria kryptimi (laiko ar kokybės atžvilgiu), yra dinamiškas procesas, neatskiriamas nuo judėjimo, permainų ir pastovaus keitimosi. Šie pokyčiai, be abejo, įtakoja ir šalies nacionalizmą, t.y. tautinį identitetą ir jo suvokimą.

Pati nacionalizmo sąvoka yra pakankamai jauna, o nacionalizmas daugelio yra laikomas „viena iš sėkmingiausių šiuolaikinių politinių filosofijų". „Nacionalizmas", kitaip sakant „tautiškumas" (angl. „Nation" – Tauta), politikoje yra grindžiamas keliomis esminėmis sąvokomis. Pirma – „žmonės" arba „tauta" yra apibrėžiami kaip grupė individų, kuriuos vienija bendra istorija, tradicijos ir kalba. Antra, tauta (t.y žmonės) yra pripažįstama teisiniu politiniu valdžios pagrindu. (Skirtingai nei sąvokose „imperija", „dinastija", „teokratija"). Pati sąvoka „tauta" yra grynai politinė sąvoka. Natūraliai individualus „tautiškumo" ir priklausomybės konkrečiai tautai jausmas, skirtingai nuo priklausomybės jausmo šeimai, genčiai, gyvenamajai vietovei, yra „svetimas". Individo tautiškumo jausmas formuojamas laikui bėgant, iš vienos pusės valstybei naudojant įvairius ideologinius įrankius, tokius kaip religija, mokymo institucijos, švietimo programos, komunikacijos priemonės ir kitus, individui tampant dominuojančios kultūros dalimi. XIX amžiuje, atsiradus valstybių ribas apibrėžiančioms „sienoms", prie nacionalizmo sąvokos apibrėžimo prisidėjo ir „lokalinis" faktorius, tačiau ypatingai akcentuojamas jis nėra.

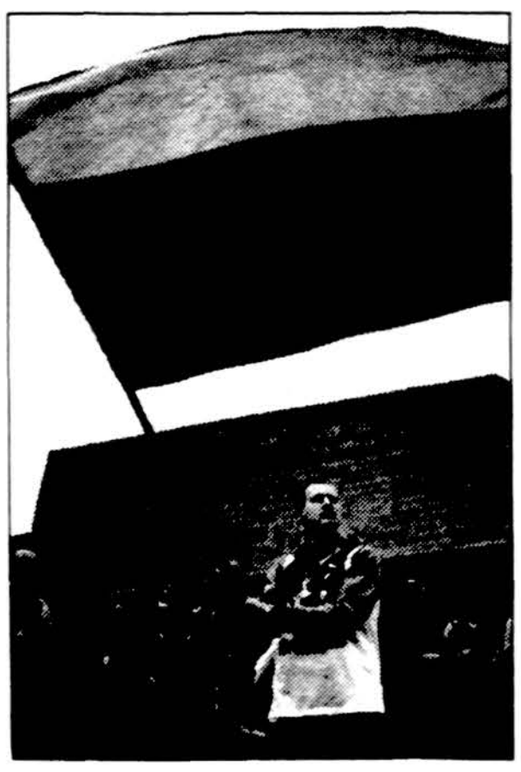

Be abejo, logiška, kad lietuviai yra lietuvių tautos atstovai. Kitaip sakant, „Lietuviais esame mes gimę..." ir lietuviškumas yra mūsų kraujyje. Tai ko gi mes bijome? Kodėl panikuojame? Ko taip pergyvename dėl savo „lietuviškumo"? Ar tikrai šiandieną lietuviškumas yra pavojuje? Ar su didėjančia emigracija tikrai gresia „tautos išnykimas"? Visiškai ne.

Kaip ir minėjau, bet koks vystymasis yra dinamiškas procesas, kurio metu pasikeitimai yra neišvengiami. Nuo Lietuvos Tarybinės Socialistinės Respublikos, kurioje gyvendami net pasvajoti negalėjome, kad kada nors galėsime išvykti iš Lietuvos nusipirkę lėktuvo bilietą „Vakarų" kryptimi, iki laisvos ir nepriklausomos Lietuvos Valstybės Europos Sąjungoje buvo nueitas ilgas permainų kelias. Lietuva per tą laikotarpį vystėsi. Vystėsi ekonomiškai, politiškai, demografiškai, socialiai, kultūriškai ir t.t. Lietuva vystosi ir dabar. Tai nesustabdomas procesas. Padidėjusi emigracija iš Lietuvos yra šalies vystymosi rezultatas. Ar tai yra blogai?

Lietuvos piliečiai šiandien, palyginti su penkiasdešimt tarybinės okupacijos metų, turi beveik neribotas galimybes. Laisvai keliauti po pasaulį yra viena iš jų. Pasirinkus savo noru gyventi ne Lietuvoje (laikinai ar pastoviai) yra kita. Tai yra unikalios galimybės, kuriomis teisėtai naudojasi Lietuvos gyventojai. Jau nesame okupuota tauta. Turime pasirinkimo laisvę. Atrodo, penkiasdešimt metų pragyvenę atskirti, paslėpti, izoliuoti nuo aplinkinio pasaulio broliškų tarybinių respublikų šeimoje, šiandieną turėtume degti troškimu pažinti kitas kalbas, tautas, religijas ir kultūras. Juk galime pasisemti daugybę patirties, kuri, grįžus į Lietuvą, būtų naudinga ne tik mums patiems, bet ir valstybei. Juk grįžtumėm „pamatę" pasaulio, geriau suvokę ne tik jį, bet ir pačius save. Gyvenimas svetimoje šalyje tarp skirtingų tautų ir religijų atstovų padeda geriau suprasti savo paties tautiškumą ir unikalumą, o bandymas suprasti svetimą kultūrą, papročius ir religiją moko mus supratimo, atlaidumo ir tolerancijos.

Manau, būtų kur kas geriau, jei kurį laiką pamirštumėme, kad esame lietuviai, ir pabandytumėme kurį laiką pabūti pasaulio piliečiais. Įgyta patirtis labai praverstų grįžus Tėvynėn.

Tačiau šiandieną išvykę į užsienį lietuviai yra linkę visų pirma „apsaugoti" savo tautiškumą. Tik ar tikrai išvykus į užsienį mūsų tautiškumui kyla grėsmė? Iš kur tas nenumaldomas lietuvių noras burtis? Kokios yra tikrosios priežastys?

Dipukus vienijo tas pats žiaurus likimas, jie iš šalies išvykti turėjo prieš savo valią. Karas baisus dalykas. Šios kartos išeiviai vienijosi, būrėsi tautiniais pagrindais – nepamiršti kalbos, tradicijų, religijos. Vėliau, tarybiniais metais, lietuvių išeiviai vienijosi prieš bendrą priešą – tarybinę okupaciją. O kaip yra šiandieną? Kokiu pagrindu buriasi „trečiabangininkai"? Iš šalies niekas nevijo, dauguma išvyko patys. Šiandieną Lietuva yra laisva, nepriklausoma valstybė, taigi burtis kovai prieš „okupantus" jau irgi nereikia. Kyla klausimas, ar būtina burtis su tikslu apsaugoti tautiškumą, kada tautiškumui joks pavojus negresia? Manau, būtų kur kas geriau, jei kurį laiką pamirštumėme, kad esame lietuviai, ir pabandytumėme kurį laiką pabūti pasaulio piliečiais. Įgyta patirtis labai praverstų grįžus Tėvynėn. Tad ar tikrai buriamės su tikslu apsaugoti lietuvybę?

Manau, skirtingai nuo kitų tautų (pvz. žydų), lietuvius užsienyje visų pirma vienija provincialumas. Šia sąvoka noriu pabrėžti mažos, istoriškai dažnai skriaustos tautos atstovų nesaugumo jausmą. Jaučiamės maži, jaučiamės nesaugūs, nepasitikime savimi ir tuo labiau svetimtaučiais. Taigi, vienybėje stiprybė. Burkimės. Pavyzdžiui, išeiviai JAV. Juk kam bandyti kurti gyvenimą iš naujo svetimoje šalyje, kur reikia mokytis kalbos, taikytis prie naujų papročių, kartais net keisti kvalifikaciją ar įgyti amerikietišką išsilavinimą. Geriau važiuokime į Čikagą, kur gyvena apie 100,000 lietuvių. Čia beveik nereikės kalbėti angliškai, nereikės bandyti perprasti amerikietiškų „keistenybių". Čia galima gyventi beveik kaip Lietuvoje. Taip sakant, būti savu tarp savų. Nejučiomis prisimenu rusus tarybiniais laikais, gyvenusius Lietuvoje. Kodėl gi tada taip pykome ant jų, jog jie nesimoko lietuvių kalbos? Galų gale, būrimasis siekiant lengvesnės socialinės aplinkos ar ekonominiais tikslais nėra blogas dalykas, tik ką tai turi bendro su tautiškumu? Kodėl tada apsimetame, kad buriamės norėdami išsaugoti tautiškumą? Koks pavojus jam gresia, gyvenant tarp lietuvių ir šnekant lietuviškai?

Kitas dalykas yra išeivių lietuvių baimė būti atskirtiems nuo bendruomenės. Nors lietuviai vienas kitam padėti yra visiškai nelinkę (tikras lietuvių tautos bruožas), tačiau lengvai iš savo draugijos irgi nepaleis. Taigi, bijome būti apšauktais „išdavikais", „parsidavėliais", „lengvo gyvenimo ieškotojais". Bandydami apsisaugoti nuo tokių išpuolių, nuraminame kitus ir save, apsilankydami lietuviškose Mišiose ar viename kitame lietuviškame renginyje, neva žiūrėkite, aš išvažiavau, bet Lietuvos nepamiršau. Liūdina ir kai kurių išeivijos spaudos leidinių provincialumas ir jų pasirinktos temos. Saviems apie savus. Pirmojo puslapio straipsniai ir jų antraštės pasakojančios apie „Jonus", įsteigusius Čikagoje savo kavines, arba „Onutes", tapusias limuzinų kompanijos vadovėmis, kelia liūdesį, o straipsniai su antraštėmis „Už amerikiečių verslininko ištekėjusi lietuvaitė..." kartais varo ir į nevilį, neminint kiekvienais metais pasirodančių beveik šabloniškų reportažų, kaip ir kokia Lietuvių Bendruomenė atšventė Vasario 16-ąją ar Kovo 11-ąją. Tuo tarpu informacijos, apžvelgiančios lietuviams aktualią politinę ir socialinę JAV situaciją (nekalbant apie jos analizę) beveik nėra. Trūksta net naujausios informacijos apie įvykius Lietuvoje. Turbūt negali pykti, žinodamas, kad kai kurių laikraščių redaktoriai savo vardus jau seniai „suamerikonino" iš Kęstučio tapdami „Kevin" ar iš Lauryno „Larry". Nesmerkiu „pigios", geltonos spaudos, tik ką ji turi bendro su tautiškumu?

O pabaigai norėčiau retoriškai užduoti pagrindinį klausimą: ar tikrai suvokiame, kas yra tautiškumas? Ir jei taip, ar ne per daug jį „saugome"? Juk kaip garsinsime pasauliui savo kraštą, jeigu kalbėsime tiktai lietuviškai? Kaip integruosime savo valstybę į pasaulio ekonomiką, jei neturėsime supratimo apie kitas pasaulio šalis? Kaip demokratinėje valstybėje gerbsime mažumas, patys nepatyrę, ką reiškia būti mažuma? Šiandieną turime dvi galimybes: pažinti pasaulį ir jam prisistatyti arba slėptis po trispalve. Ką pasirinksime?

A. BUDRYTĖ: TEMA SUVIRPĖJO MANYJE

Audrė Budrytė-Nakienė rodys savo naują spektaklį „Une Baye" apie lietuvių aktorę Uršulę Babickaitę-Graičiūnienę

DALIA CIDZIKAITĖ

Likus nepilnai savaitei iki spektaklio premjeros vienoje iš Čikagos teatro scenų, kalbuosi su spektaklio režisiere ir vaidmens atlikėja — Audre Budryte-Nakiene.

Telefonu kalbėjusi Audrė prisipažino, kad mintis sukurti spektaklį apie, pasirodo, nedaug kam net ir Lietuvoje žinomą aktorę ir režisierę Uršulę Babickaitę-Graičiūnienę (sceninis vardas — Une Baye), kurią gyvenimas nubloškė į Rusiją, Ameriką ir Prancūziją, gimė visų pirma dėl pačios Unė Baye asmenybės. Būsimo Audrės spektaklio pagrindinė herojė buvo, ir vis dar yra, kontroversiška figūra lietuvių kultūroje.

Uršulės Babickaitės-Graičiūnienės gyvenimas

Būsima Hollywood kino aktorė teatro meną studijavo Peterburg, būtent tame mieste atsiradusios pažintys su to meto rusų menininkais atvedė ją į Peterburg konservatoriją. Tiesa, ne į akivaizdinį skyrių, bet į studiją prie konservatorijos. Jau tuomet buvo aišku, kad Uršulė Babickaitė užsikrėtė teatru. Grįžusi į Kauną, ji kurį laiką dirbo Teatro ir muzikos sąjungos režisiere. Tačiau, kai kurių jos amžininkų teigimu, ji nesugebėjo gerai šių pareigų eiti, be to, jai buvo sunku pritapti prie Kauno teatralų, todėl netrukus ji išvyko į Ameriką. Ameriką ji atvažiavo laimės ieškoti, nes Lietuvoje ji nepriprato ar negalėjo savo vizijos įgyvendinti, — taip Babickaitės gyvenimo vingius aiškino Audrė. (Beje, vardą Unė Uršulei Babickaitei parinko rašytojas prof. Balys Sruoga, sakydamas, kad vardas Uršulė būtų pernelyg sudėtingas europiečiams ir amerikiečiams ištarti.)

Į JAV Unė atvažiavo 1919 metais ir šioje šalyje išbuvo 17 metų. Čikagoje gyveno jos motinos brolis, tad ten pirmiausiai ji ir nuvyko. Apsigyveno Bridgeport, 34-toje gatvėje ir Halsted, tame pačiame rajone, kur šiuo metu su šeima gyvena ir pati Audrė. Ten įkūrė dramos studiją ir ištekėjo už savo pusbrolio, motinos brolio sūnaus, Amerikos lietuvio Vytauto Graičiūno. Vėliau Unė Babickaitė-Graičiūnienė dirbo Hollywood, nusifilmavo keliuose filmuose, bet dėl akių ligos, Hollywood studijų apšvietimui esant per ryškiam, Unė Baye negalėjo daugiau filmuotis. Nepavykus karjeros padaryti Hollywood, ji sugrįžo į Europą, kurį laiką gyveno Londone, Paryžiuje, kituose Europos miestuose.

Audrė pasakojo, kad kai Unė Baye antrą kartą grįžo į Kauną, prieš karą, ji, atrodo, daugiau lankėsi pobūviuose „Konrado" kavinėje ir vaikštinėjo pasidabinusi lapių kailiais, nei vaidino teatre. Vis dėlto Audrės surinkta medžiaga apie vieną iš Lietuvos pirmosios nepriklausomybės aktorių ir režisierių ją įtikino, jog ji buvo tikra menininkė. Tą, anot Audrės, rodo ir Unė Baye susirašinėjimas su rimtais to laikmečio žmonėmis. Žinoma, — čia pat priduria spektaklio „Une Baye" režisierė, — ji nebuvo Ona Rymaitė, kuri Lietuvoje buvo visų gerbiama ir laikoma žvaigžde. Akivaizdu, jog Unė Baye turėjo ir gerbėjų, ir tokių, kurios jie nemėgo.

„Aš tiesiog — įsimylėjau"

Mudviejų pokalbio metu Audrė prisiminė savo pirmąją pažintį su ne tik Peterburg, Kaune, bet ir Hollywood vaidinusia lietuve. „Viskas prasidėjo prieš 17 metų, kai aš gyvenau ir dirbau Šiauliuose. Mano draugė, aktorė iš Šiaulių dramos teatro, pasakojo apie tam tikrus žmones, Lietuvos teatro pažibas. Apie Miltinį aš jau žinojau, tada buvo tokia gerai žinoma menininkė Potencija Pinkauskaitė. Ir buvo Uršulė Babickaitė-Graičiūnienė". Anot Audrės, pirmiausia ją sudomino tai, kad niekas negirdėjo apie ją. „Ji buvo lyg mitologinė būtybė, man pasidarė smalsu, norėjau sužinoti daugiau apie ją, ką nors pasiskaityti" — su ne ką mažesniu jauduliu nei prieš 17 metų apie Unę Baye pasakojo Čikagoje gyvenanti ir kurianti režisierė.

Ironiška, bet Audrės paieškos nebuvo lengvos. Režisierė prisimena, jog nors Unė Baye buvo paminėta vienur kitur, ką nors daugiau apie ją

Unė Babickaitė-Graičiūnienė (Une Baye) (1897-1961) — teatro ir kino aktorė, režisierė. 1914-1918 studijavo Peterburg, 1918-1919 dirbo „Dainos" draugijoje Kaune kaip aktorė ir režisierė. 1919 m. išvyko į JAV. 1920 m. Čikagoje suorganizavo dramos kursus, 1923 m. vaidino kino filmuose Hollywood, 1924-1925 — Washington, New York teatruose. 1936 m. grįžo į Lietuvą, dirbo teatruose. 1951 m. kartu su vyru Vytautu Graičiūnu buvo išvežta į lagerį prie Volgos. 1953 m. sugrįžo į Lietuvą. Unė Babickaitė bendravo su žymiais Europos, JAV, Rusijos, Lietuvos menininkais.

ilgą laiką nepavyko sužinoti. Teko laukti 17 metų, kol, paskutinį kartą Audrei su šeima lankantis Lietuvoje, ji aptiko knygą apie Unė Baye ir sužinojo, jog yra išleista ne viena, o dvi knygos apie ją. „Ir svarbiausia, kad tai buvo jos laiškai ir kitų žmonių laiškai jai, taip pat ištraukos iš jos dienoraščių. Vadinasi, tai nebuvo „pervirškinta kito žmogaus, o jos pačios žodžiai. Ir aš tiesiog — įsimylėjau" — prisimena Audrė. Unė Baye jai buvo toks įdomus žmogus, kad jai atrodo, jog ji sukūrė šią pjesę, nes turėjo bendrauti su ja. „Jos charakteris yra toks skirtingas nei mano, kad aš noriu tų savybių, kurias ji turėjo" — savo susižavėjimu Une Baye dalinosi Audrė.

Pjesė apie ieškančią moterį

Netrukus įvyksiančio spektaklio režisierė ir jį atliekanti aktorė prisipažino, jog medžiagą spektakliui buvo labai sudėtinga atrinkti. Dvi knygos suteikė be galo daug žinių, vienas laiškas buvo įdomesnis už kitą. Todėl, — įsitikinusi ji, — ji nemanant, kad pjesė pagauna viską apie Unę. „Turėjau parinkti vieną kitą temą iš jos gyvenimo ir ją vystyti. Ji susirašinėjo su daugeliu žmonių, vienas tokių — rusų poetas Balmont. Jos korespondencija yra tokia plati, kad aš negalėjau visko aprėpti. Todėl pasirinkau temą apie moterį, kuri prisilietė prie mūzos vaikystėje ir ieško jos per visą savo gyvenimą. Kartais ji tą mūzą atranda mene, poezijoje, vaidyboje, o kartais ji visiškai dingsta iš jos gyvenimo. Tai kažkoks ieškojimas."

Nors neretai pasitaiko, jog medžiaga ar tema spektakliui pasirenkama vadovaujantis intuicija, ilgainiui atsiranda kur kas gilesni ir apčiuopiamesni saitai su kuriamu spektakliu. Audrė jau iš anksto žinojo, jog tai bus monospektaklis: „Jeigu būčiau gilinusis į istorinius momentus, į susirašinėjimą su įvairiais žmonėmis, būtų reikėję kitų aktorių pagalbos. Mano nuomone, užtenka visa tai išgirsti tik iš jos (Unės Baye — D.C.) vienos." Bet svarbiausia, kad pasirinkta tema suvirpėjo manyje — tvirtino Audrė. Ji sakė, kad jai yra pažįstamas jausmas ieškoti to dalyko, tos mūzos, savo gyvenime — sėkmingai ar ne, bet vis tiek ieškoti. Be to, tai moteriška tema, — įsitikinusi režisierė, — nes Unė Baye buvo ir menininkė, ir žmona, turėjo tam tikras pareigas. Ji visą laiką kovojo — ar ji yra tas ar kitas, ir kaip tuos du dalykus suderinti. Tai, Audrės nuomone, yra aktualu bet kuriai moteriai, nebūtinai menininkei, bandančiai suderinti keletą dalykų savo gyvenime.

Spektaklis platesniam žiūrovų ratui

Spektaklis vyks anglų kalba. Tai, anot Audrės, ji pasirinko ne atsitiktinai. Visų pirma, jau buvo pribrendęs laikas kažką padaryti scenoje angliškai. Nenorėjau pamesti ryšio su Amerikos, Čikagos teatru, — taip savo sprendimą apie lietuvės aktorės išgyvenimus vaidinti angliškai argumentavo Audrė. Žinoma, — pridūrė ji, — prieš žengdama šį žingsnį, paklausiau, ar tokia pjesė būtų įdomi kitiems, ne lietuviams. Jos nuomone, Unė Babickaitė-Graičiūnienė tiek daug pergyveno — prieškarį ir Sibirą, kad medžiaga turėtų būti įdomi bet kokios etninės kilmės žmogui, kuris domisi istorija.

Audrė sakė, kad nors darbo prie spektaklio netrūksta, tačiau jai jau trūksta žiūrovo, norisi sulaukti reakcijos iš jų, kad galėtų toliau dirbti. Netrukus įvyksiančio spektaklio apie lietuvę aktorę premjera nėra galas, — įsitikinusi Audrė, — o tik pradžia.

Audrė Budrytė-Nakienė. **Jono Kuprio** nuotr.

Monospektaklio „Une Baye" premjera įvyks rugpjūčio 29 d. 9 val. v. Prop Theatre

(3502 North Elston Ave., Chicago).

Spektakliai vyks: trečiadieniais (rugpjūčio 29 d., rugsėjo 5, 12 ir 19 d.) 9 val. v. ir ketvirtadieniais (rugpjūčio 30 d., rugsėjo 6, 13 ir 20 d.) 7 val. v.

Spektaklio trukmė 1 valanda. Spektaklis vaidinamas anglų kalba.

Bilietus galite įsigyti tel: 773-267-6660.

Daugiau informacijos: **UneProject@hotmail.com**

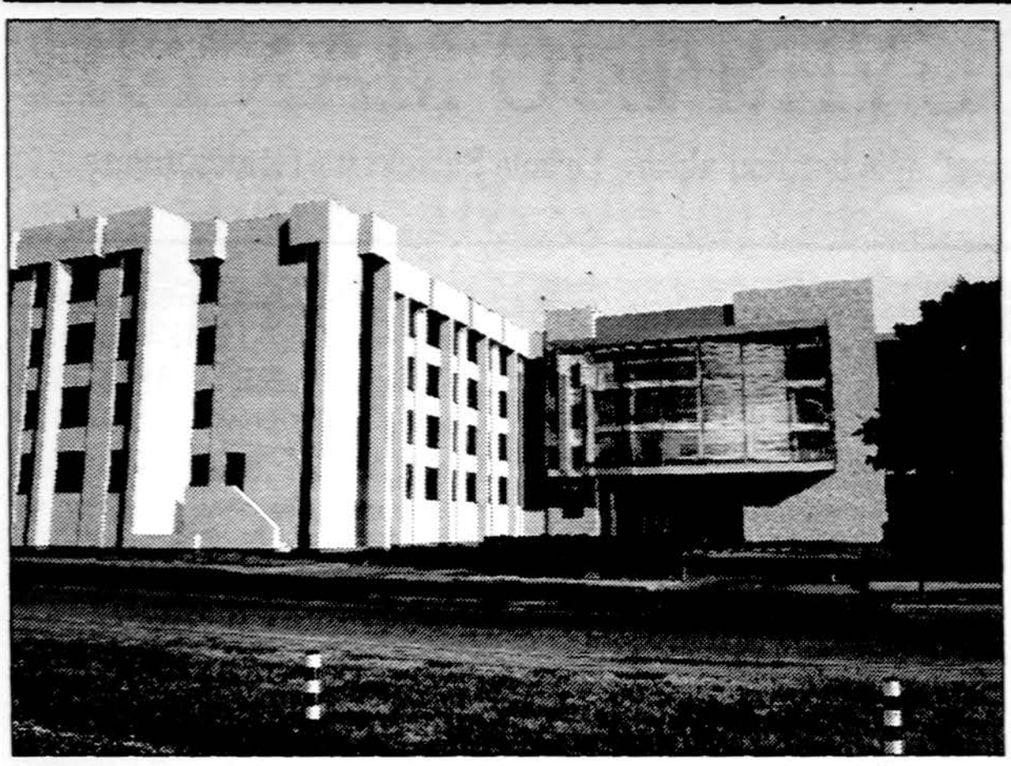

Naujoji Seimo rūmų salė.

Naują Seimo rūmų pastatą jau reikia lopyti

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Rudenį į Seimo rūmus susirinksiantys parlamentarai gali patirti naujakurių, įsikeliančių į skubiai ir dėl to dažnai nekokybiškai statomus namus, dalią.

Nors keliasdešimt milijonų litų iš mokesčių mokėtojų kišenės prarijusios naujosios Seimo posėdžių salės pastatas dar nepradėtas eksploatuoti, per jo stogą jau sunkiasi vanduo.

Vaizdą, kaip per naujojo pastato konferencijų salės lubas ant naujutėlaičių baldų krinta lašai, antradienį užfiksavo „Lietuvos rytas".

Trečiadienį naujo statinio būklę pradės tikrinti speciali komisija, turėsianti įvertinti, ar pastatas pastatytas kokybiškai ir yra tinkamas naudoti.

Tačiau Seimo Bendrųjų reikalų departamento direktorius Antanas Dimaitis nenorėjo pripažinti, kad komisijos apsilankymo išvakarėse užklupo rūpesčiai. Nekalbus buvo ir jam pavaldus statybos ir remonto priežiūros grupės vyresnysis specialistas Algirdas Tarulis. Vėliau jis vis dėlto prasitarė, kad sunkėsi kondensatas.

Seimo rūmuose lankęsis architektas V. Nasvytis taip pat kaltino užsikimšusius oro vėsintuvo vamzdelius.

Problemų kilo ne tik Seimo posėdžių salės pastate. Neseniai buvo keičiami ir šalia parlamento rūmų esantį memorialą Sausio 13-osios įvykiams atminti gaubiančios konstrukcijos stiklai. Jie ėmė skilinėti.

„Stiklo įtrūkių gali atsirasti dėl vidinių įtempimų. Tai — natūralus statybų procesas", — aiškino A. Dimaitis.

Seimo kanceliarijos atstovai kol kas neatskleidžia, kiek gali kainuoti ši statyba. Teigiama, kad suma galutinai paaiškės tik ateityje. Dabar tiesiog apmokamos rangovų kas mėnesį atsiunčiamos sąskaitos. Įmanoma paklaida — 10 milijonų litų.

V. Muntianas: vien draudimais problemos neišspręsime

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA) — Seimo pirmininko Viktoro Muntiano teigimu, vien draudimais girtavimo problemos išspręsti nepavyks. Tai jis sakė trečiadienį, komentuodamas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisą, pagal kurią rugsėjo 1-ąją Lietuvoje uždrausta prekiauti alkoholiu.

„Manau, kad jokių problemų vien draudimais neišspręsime. Norėtųsi, kad rugsėjo 1-osios netemdytų nepageidautini procesai, bet be jos yra dar labai daug dienų metuose, kur ta problema gali būti nesprendžiama", — sakė parlamento vadovas.

Prieštaringai vertinamos įstatymo pataisos kategoriškai draudžia prekiauti alkoholiniais gėrimais kiekvienų metų rugsėjo 1 dieną. Už šio reikalavimo nesilaikymą įmonės gali būti baudžiamos nuo 500 litų iki 2,000 litų bauda, o už minėtą pažeidimą, padarytą pakartotinai per dvejus metus nuo baudos paskyrimo, bauda siekia nuo 2,000 iki 5,000 litų.

Pirmasis laisvės gūsis

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvoje niekas netikėjo ta M. Gorbačiov perestroika ir demokratizacija (mano vyro dėdė P. Pečeliūnas sakė: „Demokratija nuo demokratizacijos skiriasi kaip kanalas nuo kanalizacijos").

Bet garbė to pirmojo mitingo rengėjams Nijolei Sadūnaitei, Antanui Terleckui, kunigui Robertui Grigui, Vytautui Bogušiui — jie sumaniai ta demokratizacija pasinaudojo. Nors KGB prieš mitingą jiems taikė įvairias psichologinio spaudimo priemones, bet jie suprato: sovietai nebegali imtis masinių represijų. Pasauliui M. Gorbačiov norėjo atrodyti gerbiantis susirinkimų laisvę. Didžiausia perestroikos meistro klaida ir buvo ta: jis manė, kad laisvės užteks tik tiek, kiek jis duos. Pirmajame mitinge lietuviai kalbėjo visai ne perestroikos temomis — ne apie kultūrinę autonomiją, ne apie ekonominį savarankiškumą ir ne apie atsinaujinusią konfederaciją, o rėžė tiesą apie Molotov-Ribbentrop pakto slaptuosius protokolus — stalinizmo ir fašizmo pasidalytą Europą, okupuotas Baltijos šalis. Ir būsimą išsivadavimą.

Kas iš tikrųjų yra M. Gorbačiov demokratizacija, sužinojau jau tą pirmadienį, po mitingo. Dirbau Mokslų akademijos bibliotekoje kartu su kompartijos CK sekretoriaus Vladimiro Beriozovo dukra Rosita. Ji buvo nuoširdi ir atvira. Pasakė, kad tėvelis dabar naktimis nemiega, kol visų mitingo dalyvių veidus iššifruos. Iššifravo negreit. Gal po gero mėnesio mane pasikvietė bibliotekos direktorius ir pokalbį pradėjo taip: „Drauge Pečeliūniene, kodėl jūs man kenkiate? Jūs buvote tame ekstremistų mitinge. Gal pro šalį ėjote, netyčia pakliuvote?"

Atsakiau, kad ir jam, kaip istorikui, reikėjo į tą mitingą nueiti ir sužinoti tiesą, kuri tiek metų slepiama. „Aš per daug gerbiu šį žmogų, — pasakė direktorius ir ranka parodė ant sienos kabantį Lenin portretą. — O jūs dar labai jauna, jūs nesuprantate, kad tie ekstremistai gali ir bombą susprogdinti". Paskui apie dvi valandas metaforiškai kalbėjo apie „eismo taisykles", kurių visiems privalu laikytis. Pokalbį baigė viltingu palinkėjimu, kad mano paklydimas daugiau nepasikartotų, ir pridūrė: „Tikiuosi, kad šis pokalbis liks tarp mūsų".

„Kodėl? — paklausiau. — Aš kaip tik visiems pasakosiu, koks jūs inteligentiškas pašnekovas. Nerėkiate, nedaužote kumščiu į stalą, negrasinate. Taip, kaip mes, ir turi kalbėtis skirtingų pažiūrų žmonės".

Tą kartą jokių nuobaudų nesusilaukiau. Matyt, įstaigų vadovai buvo gavę KGB nurodymą „paklydusius" perauklėti. Tik po Vasario 16-osios 1988-aisiais, kai buvo tikra karinė padėtis gatvėse, kompartijos aktyvistai mane susirinkime pasmerkė už dalyvavimą demonstracijoje, o direktorius pasakė, kad su tokiu žmogum, kaip aš, jis nebegalės kartu dirbti.

Bet atleisti nesiryžo, o kai išėjau savo noru, net padėką „už gerą darbą" į darbo knygutę įrašė. Jau buvo Sąjūdis įsibėgėjęs...

Būtų pravartu paskleisti KGB archyvus ir sužinoti visas priemones prieš tą pirmąjį mitingą ir po jo. Juk tai buvo neeilinis smūgis sistemai. Pasmerkimą parašė ir dabartinis Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojas Darius Jurgelevičius, tuometinis teisės studentas. Nebuvo visi studentai prieš savo valią prievartaujami pasirašinėti tokius smerkimus. Priešingai, jaunasis Darius turėjo būti tikras sistemos aktyvistas. Net mano direktorius laikraščiuose smerkimų nerašė. Jei būtume neatkūrę Nepriklausomos valstybės, galime būti tikri: tokie kaip D. Jurgelevičius arba KGB rezervistai Arvydas Pocius su Antanu Valioniu būtų tapę „atsinaujinusios konfederacijos" KGB vadais, LSSR ministrais. Tokie moka prisitaikyti ir iškilti. Prezidentas Algirdas Brazauskas net šiandien nesuvokia jokio skirtumo tarp sovietinės ir Nepriklausomos Lietuvos. Apmaudu, aišku. Eina 18-ieji nepriklausomybės metai.

A. Terleckas sako, kad ne už tokią Lietuvą tada kovojo. Be reikalo taip sako. Reikėtų pagaliau įsisąmoninti, kad kurti laisvą demokratišką valstybę nė kiek ne lengviau negu griauti blogio imperiją — tautų kalėjimą.

Skirtingi ir pirmojo mitingo organizatorių likimai. Nijolė Sadūnaitė, tiesiogiai nedalyvaudama politikoje, dažnai perspėja valstybės vadovus neužmiršti doros principų: kad nebūtų persekiojami laisvės kovotojai, o kagėbistai apdovanojami.

Sesuo Nijolė ir kunigas Robertas buvo ir tebėra mūsų sąžinės balsas. V. Bogušis kartais panašus į ciniška pragmatiką. A. Terleckas visus kritikuodamas pasiklydo: Rolandas Paksas, prie kurio partijos šiandien jis glaudžiasi, per pirmąjį laisvės mitingą (ir gerokai po jo) išdidžiai vaikščiojo su sovietine DOSAAF uniforma. Jis niekuo nesiskiria nuo tų prasiskėlių KGB rezervistų.

Kita vertus, nereikia jaudintis, kad dabar, suėję švęsti pirmojo mitingo 20-mečio, anuometiniai herojai aršiai susirietų. Lenkai pernai, švęsdami Solidarumo 25-metį, irgi smarkiai pliekėsi, kaltindami vieni kitus už tai, kad ne tokią valstybę pavyko sukurti. Nieko keisto: tobula valstybė yra tik mūsų vizijose. Ir kiekvieno — skirtinga.

V. Pociūno artimųjų advokatas ieško liudininkų

Atkelta iš 1 psl.

ir yra apskųsti teismui.

„Vilniaus 2-osios apylinkės teismas pranešė man, kaip nukentėjusios Liudvikos Pociūnienės advokatui, kad išreikalauja visą bylą iš prokuratūros. Kol kas nėra žinoma, kada teismas priims sprendimą. Teismas taip pat pranešė, kad procesas bus rašytinis, t.y., negalės dalyvauti nei prokuratūros, nei nukentėjusios atstovai", — teigia teisininkas.

Minėtam teismui V. Pociūno našlės advokatas apskundė prokuratūros sprendimą neatnaujinti pareigūno žūties tyrimo.

Praėjusią savaitę premjeras Gediminas Kirkilas sudarė specialią darbo grupę, kuri tirs prieš metus V. Pociūno mirties aplinkybes.

Grupei vadovauja kultūros veikėjas, publicistas Vytautas Ališauskas, joje taip pat dirba užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas, VSD generalinis direktorius Povilas Malakauskas, europarlamentarai Vytautas Landsbergis ir Aloyzas Sakalas, Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Justinas Karosas, buvęs kariuomenės vadas Jonas Kronkaitis, užsienio reikalų ministro patarėjas Jurgis Jurgelis.

Prezidento atsiliepimai įžeidė kariškius

Atkelta iš 1 psl.

Jo teigimu, perkant „Spartan" lėktuvą nebuvo žadama, kad juo į tarptautinius vizitus keliaus pirmieji valstybės asmenys. Jis labiau tinka vadovams skristi aplankyti užsienio misijose tarnaujančių karių.

A. Leita tvirtino skridęs ypač svarbiems asmenims įrengtame salone ir likęs juo patenkintas. „Čia kiekvieno skonio reikalas", — pridūrė pulkininkas.

„Prezidentas turi teisę vertinti, bet mūsų kariai ir lakūnai lėktuvą giria. Esu skridęs su juo į Iraką. Man pasirodė patogu ir neįrengus salono — galima skristi ir susikalbėti. Premjeras skrido be salono, priekaištų iš jo negirdėjau", — teigė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Jis mano, kad svarstant kitų metų biudžetą prezidentas turėtų pasakyti, kad jam reikia kito lėktuvo.

„Jeigu prezidentas turi kitų pageidavimų, tai jis galėtų tai sakyti, bet ne labai žeminti tai, kuo skraido mūsų kariai", — pareiškė J. Olekas.

V. Adamkus teigė, kad jis lėktuvo neprašys. Anksčiau jis yra pareiškęs, kad gali skraidyti ir su dėže.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Bush nebepasitiki Maliki

Nuri al Maliki (k) ir George W. Bush.

Washington, DC/Damaskas, rugpjūčio 22 d. (AF/„Reuters"/BNS) — JAV prezidentas George W. Bush antradienį pareiškė neberemiantis Irako ministro pirmininko ir sakė, kad irakiečių rinkėjai gali nuspręsti N. al Maliki pakeisti kitu asmeniu.

„Esama tam tikro nepasitenkinimo visu vadovavimu apskritai", — sakė prezidentas kitą dieną po to, kai du įtakingi JAV Kongreso nariai pasiūlė, kad Irako parlamentas pakeistų N. al-Maliki vyriausybę, jei kabinetui nepavyks pasiekti pažangos siekiant nacionalinio susitaikymo. Irako ministras pirmininkas Nuri al Maliki trečiadienį atmetė kritiką, kurią jo vyriausybei pareiškė Jungtinės Valstijos.

Atsakydamas į klausimą apie JAV pareikštą kritiką, N. al Maliki sakė: „Irako vyriausybę išrinko Irako žmonės, ir niekam nėra suteikta atsakomybė piršti tvarkaraščio Irako vyriausybei", — sakė N. al Maliki, kuris šiuo metu lankosi Sirijoje.

Irako premjeras tai pareiškė per bendrą spaudos konferenciją su savo kolega iš Sirijos Mohammed Naji Otri, kuri buvo surengta jo trijų dienų vizito į šią kaimyninę šalį pabaigoje.

JAV ambasadorius Bagdade Ryan Crocker antradienį sakė, kad Irako vyriausybės pažanga siekiant priešiškų Irako sunitų ir šiitų bendruomenių susitaikymo yra „itin nuvilianti".

Diplomatas sakė, kad Washington vis dar remia trapią Nuri al-Maliki koaliciją, kurioje dominuoja šiitai, tačiau ši parama neturėtų būti laikoma savaime suprantamu dalyku.

„Pažanga nacionaliniu mastu svarbiais klausimais itin nuvilia ir kelia visų suinteresuotų šalių — mūsų, irakiečių ir pačios Irako vadovybės nepasitenkinimą", — sakė R. Crocker , kuris po trijų savaičių kartu su JAV pajėgų Irake vadu generolu David Petraeus Kongresui turi pateikti svarbią ataskaitą.

„Galbūt šį asmenį, kuris vakar padarė tokį pareiškimą, sutrikdė mūsų vizitas į Siriją", — salė N. al Maliki, tiesiogiai nepaminėdamas JAV ambasadoriaus Bagdade pavardės.

Genocidu įtariamas velionio Estijos prezidento pusbrolis

Talinas, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Kaltinamas genocidu Arnold Meri mano, jog mažai tikėtina, kad jis išgyvens, kol baigsis jam iškelto kaltinimo tyrimas teisme, trečiadienį rašo laikraštis „Eesti Paevaleht".

Interviu laikraščiui 88 metų A. Meri sakė, jog jis niekada neneigė, kad prisidėjo prie Hyjumos salos gyventojų trėmimo, bet pabrėžė, jog jo vaidmuo šiame procese buvo visiškai kitoks nei jam inkriminuojamas.

„Aš buvau nusiųstas į Hyjumą kaip partijos Centro komiteto įgaliotinis, ir mano uždavinys buvo tikrinti, kad per trėmimus nebūtų piktnaudžiavimų ir įstatymų pažeidimų. Per savaitę, kurią praleidau saloje, nieko patikrinti negalėjau, nes man nebuvo pateikti atitinkami dokumentai", — paaiškino A. Meri.

Jis priminė, kad „žaidimas" dėl jam pateikto kaltinimo vyksta jau 12 metų, nes buvo pradėtas dar 1995 metais.

„Aš nemanau, jog išgyvensiu ilgiau nei dvejus metus, todėl manau, kad jis užsitęs šį laiką", — sakė A. Meri.

Įtariamasis sakė, kad jo sveikata itin silpna. „Aš beveik aklas ir kurčias. Ką tik pasimatavau kraujospūdį, jis yra kiek didesnis nei 200. To visiškai pakanka mano sveikatos būklei apibūdinti", — pažymėjo A. Meri.

Praėjusią savaitę Lejėnės apygardos prokuratūra A. Meri bylą, kurioje pirmasis Estijoje Sovietų Sąjungos didvyris kaltinamas genocidu, nusiuntė į teismą.

Pagal kaltinimą, 1949 metais A. Meri dalyvavo rengiantis kovo trėmimams, taip pat vadovavo jiems ir tikrino, kaip jie vyksta Hyjumos saloje, praneša prokuratūros spaudos tarnyba.

1949 kovo 25 dieną Hyjumos saloje buvo sulaikytas 251 žmogus. Kitą dieną visi jie buvo nuvežti į Paldiskio uostą, o iš ten specialiais prekiniais vagonais ištremti iki gyvos galvos į Sibirą.

EUROPA

VARŠUVA

Prie Lenkijos Seimo pastato trečiadienį ryte iškilo trys palapinės — šį „baltųjų palapinių" miestelį pastatė Medicinos seserų ir slaugių profesinės sąjungos aktyvistės. Ant dviejų palapinių užrašyta „Informacinis punktas". Streiko organizacinio komiteto atstovė Jolanta Kwas sakė, jog akcijos tikslas yra priversti politikus priimti dar 2006 metų liepą pasiūlytą įstatymo projektą dėl atlyginimų padidinimo medicinos darbuotojams. Iki penktadienio, kai turi baigtis Seimo posėdis, palapinėse gyvens apie 30 medicinos seserų. Po to pa-lapinės bus išardytos, tačiau medicinos seserys prie Lenkijos parlamento sugrįš rugsėjo 6 dieną, kai Seimas su-sirinks į naują sesiją.

OSLAS

Arkties jūrose tirpstant ledams atsiranda pasaulyje anksčiau nežinotos salos. Tad ekspertai gvildena klausimą, ar nepralenkia pasaulinis atšilimas Jungtinių Tautų (JT) projektų, kurių tikslas — užkirsti jam kelią. „Sniegynai ir ledynai tirpsta taip greitai, kad tai kelia nerimą", — sakė Helen Bjoernoy, Norvegijos aplinkosaugos ministrė seminare, kuris prasidėjo pirmadienį Niu Olesiunde, esančiame už 1 200 km nuo Šiaurės ašigalio. Poliariniai lokiai ir ruoniai taip pat nukentėjo šiais metais Norvegijos Špicbergeno salyne dėl to, kad ledas jūroje, būtinas jiems medžioklei, ištirpo kur kas anksčiau nei paprastai.

KANADA

MONTEBELLO

Prezidentas George W. Bush trečiadienį sakydamas kalbą įspėjo, kad JAV pasitraukimas iš Irako gali sukelti katastrofą, kokia ištiko Pietryčių Aziją, kai amerikiečių pajėgos išvyko iš Vietnamo. Prezidentas pareiškė, kad greitas pasitraukimas iš Irako „amerikiečių kariams išmuš pagrindą iš po kojų" tokiu metu, kai jų pastangos ima duoti rezultatų. G. W. Bush savo kalboje susiejo Vietnamo konflikto laikų antikarines jėgas su šimtais tūkstančių žmonių, kurie buvo nužudyti JAV pajėgoms pasitraukus iš šios šalies ir užsiminė, kad panaši katastrofa gali ištikti Iraką, jei amerikiečių kariai per anksti bus sugrąžinti namo.

JAV

NEW YORK

Amerikiečiai skaito vis mažiau knygų — agentūros „Associated Press" atliktos sociologinės paklausos duomenimis, ketvirtadalis suaugusių JAV gyventojų pernai iš viso neskaitė knygų, o tarp skaitytojų gausiausia skaitė moterys ir vyresnio amžiaus žmonės. Populiariausia yra religinė ir grožinė literatūra. Tyrimo duomenimis, vidutinis apklaustasis per metus pradėjo skaityti 4 knygas — dvi iš jų perskaitė beveik visas, o dar dvi — tik pradėjo skaityti. Neįskaitant neskaičiusiųjų, per metus vidutiniškai buvo perskaityta po septynias knygas.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGDADAS

Šiaurės Irake trečiadienį sudužus amerikiečių sraigtasparniui, žuvo 14 juo skridusių karių, pranešė kariškiai. Pradiniai požymiai rodo, kad sraigtasparnis „Black Hawk" sudužo dėl techninio gedimo. „Priešiškos ugnies požymių nėra", — sakoma kariškių pranešime. „Du sraigtasparniai „UH-60 Black Hawk" vykdė naktinę operaciją, kai vienas jų sudužo. Tuo sraigtasparniu skrido keturi įgulos nariai ir 10 keleivių", — sakoma toliau.

AZIJA

DAKA

Bangladešo kariškių remiama vyriausybė šešiuose miestuose, įskaitant sostinę Daką, nuo trečiadienio vakaro neribotam laikui įveda komendanto valandą — toks sprendimas buvo priimtas po smurto temdytų demonstracijų, sakė vyriausybės atstovas. Visos kolegijos ir universitetai tuose miestuose taip pat bus uždaryti.

Naperville miestelis. D. Baniulytės nuotr.

Atostogos — sutrumpintai

DOVILĖ BANIULYTĖ

Vasara – kelionių ir poilsio metas. Sezonas jau gerokai įpusėjo, tačiau dažniausiai nutinka taip, kad dėl vienų ar kitų priežasčių ne visi gali sau leisti malonias ir ilgas atostogas prie jūros kranto ar nediduko namelio miško vidury. O kartais mums taip norisi nors vienintelės poilsio dienos, kuri vėl suteiktų naujų jėgų pilkai kasdienybei paįvairinti.

Tokioje padėtyje atsidūręs žmogus gali ramiai sau nuvyti atostogų mintis šalin ir toliau suktis rutinos rate arba surasti visai malonią ir priimtiną išeitį. Tai — pusdienio kelionė į nediduką ir nuošalų miestelį, kurio vidury teka srauni upė, ramiai plaukioja būrys pilkųjų ančių, pavėsinėse gitaras brazdina gatvės muzikantai, o ryškūs restoranų ir kavinių pavadinimai viliojančiai kviečia užsukti į vidų. Bevaikščiojant upės pakrante, stebi iš džiaugsmo krykštaujančius vaikus, plaukiojančius vandens dviračiais, kol galiausiai prieini namelį ir eilėje trypčiojančių žmonių, susirinkusių didelei porcijai ledų. O kai saulė nusileidžia už horizonto, šimtai žibintų apšviečia palei upę nugrįstus grindinius ir netikėtai prasideda naktinis gyvenimas.

Vienas iš tokių nuošalesnių miestelių yra Naperville, įsikūręs Illinois pietvakarinėje dalyje. Ten kiekvienas turi galimybę pasirinkti: ar patraukti prašmatnaus prancūzų restorano link, ar pasėdėti paprastesnėje užeigoje, o gal iš viso sprukti tolyn nuo miestelio šurmulio ir pasivaikščioti upės pakrante. Vienas dalykas vertas dėmesio – penktadieniniai muzikiniai vietinių muzikantų nemokami koncertai, rengiami prie upės pakrantės. Tad kad ir kokie darbai ar rūpesčiai būtų užgriuvę, dar yra nevėlu pabėgti iš kasdienybės verpeto ir pasimėgauti atostogų nuotaikomis, nors jos ir tetruktų kelias valandas.

Smagu pasivaikščioti Naperville miestelyje upės pakrante.
D. Baniulytės nuotr.

EUROPOS ENERGETIKA: KAIP PABĖGTI NUO MASKVOS

Atkelta iš 3 psl.

Sausį Makedonija, Bulgarija ir Albanija pasirašė susitarimą tiesti per Balkanus tūkstančio kilometrų ilgio naftotiekį. Juo rusiška nafta bus perpumpuojama iš Juodosios jūros baseino į Viduržemio jūros regiono šalis.

Jau kitąmet planuojama pradėti naftotiekio iš Bulgarijos Burgo uosto į Šiaurės Graikijos Aleksandropolio miestą statybą. Jos imasi Graikijos ir Rusijos bendrovės. Planuojama, kad jis pradės veikti 2011 m. ir kasmet į Graikiją tieks po 20 mln. tonų naftos.

O balandžio pradžioje Kroatija, Italija, Rumunija, Serbija ir Slovėnija pasirašė kitą susitarimą – jos nutarė kartu tiesti vadinamąjį transeuropinį 1,400 kilometrų ilgio naftotiekį nuo Juodosios jūros iki Triesto uosto Italijoje. Iš jo į jau veikiančius naftotiekius, tiekiančius naftą Austrijai, Čekijai ir Vokietijai, kasmet bus perpumpuojama iki 40 mln. tonų „juodojo aukso".

„Nabucco" viltys

Specialistų teigimu, Rusijai vis šie projektai iš esmės tinka, nes jie – tik nauji rusiškos naftos pristatymo ES vartotojams keliai. Įtampą kelia tik tai, kad ES ryžtingai remia „Nabucco" dujotiekį.

3,300 kilometrų ilgio „Nabucco" vamzdynas turėtų prasidėti ties Kaspijos jūra ir pasibaigti Austrijoje, pakeliui kirsdamas Turkiją, Bulgariją, Rumuniją ir Vengriją. 4,6 mlrd. eurų vertės projektą įgyvendina penkios kiekvieną šalį atstovaujančios energetinės kompanijos. Tikimasi, kad dujotiekiui pasiekus projektinį galingumą „Nabucco" į Europą tieks iki 30 mlrd. kubinių metrų dujų per metus.

Londono Europos reformų centro vyriausioji ekonomistė Katynka Barysch teigia, kad vienintelė „Nabucco" prasmė – tai, kad būtų vienintelis dujotiekis iš Centrinės Azijos, kurio nekontroliuotų Rusija. „Rusai puikiai supranta, kad jei Europa sutelks jėgas ir jį pastatys, jų pozicijos susilpnės, todėl ir stengiasi užbėgti įvykiams už akių."

Daugiau nei 90 proc. dujų Rusijoje išgaunanti valstybinė monopolija „Gazprom" praėjusiais metais vedė derybas visoje Europoje. Jos baigėsi tuo, kad su ES šalių energetikos bendrovėmis buvo sudarytos naujos ilgalaikės sutartys, o „Gazprom" įsigijo kelių Europos dujotiekių operatorių akcijų paketus.

Be to, Putin inicijavo projektą, kuris suteiks galimybę „Gazprom" sukurti „Nabucco" alternatyvą. „Žydrojo srauto" dujotiekį ketinama iš Turkijos pratęsti į šiaurę – tuo pačiu maršrutu, kaip ir „Nabucco" vamzdyną. Putin pažadėjo Vengrijai, kurioje turėtų pasibaigti papildoma „Žydrojo srauto" atkarpa, kad ši šalis taps svarbiausiu rusiškų dujų tiekimo į Europą infrastruktūros mazgu. Šį pavasarį, kilus Briuselio ir Vengrijos premjero Ferenco Gyurcsany nesutarimams, šis užsiminė esąs pasiruošęs atsisakyti „Nabucco" „Žydrojo srauto" naudai.

Nacionalinio saugumo klausimas

Tačiau neverta tikėtis, kad Rusija sėdės sudėjusi rankas, rašo „Business Week".

Analitikai mano, kad artimiausiais mėnesiais „Gazprom" Turkijoje, o taip pat ES ir Centrinės Azijos sostinėse pradės eilinį „šaudyklinės diplomatijos" raundą. Tačiau Europos vadovai taip pat neišleis iš akių savo kolegų Turkijoje ir Centrinėje Azijoje.

Hudson Institute – konservatyvaus analitinio centro Washington, DC – atstovė Zeyno Baran tvirtina, kad tuo neverta abejoti. „Europos lyderiai energetiką turi laikyti ne namų apšildymo priemone, o nacionalinio saugumo ir užsienio politikos faktoriumi – juk Putin būtent taip ir elgiasi".

Labai tikėtina, kad tokie pareiškimai dar ne kartą nuskambės Briuselyje: Europos laukia nauji susidūrimai su Rusija dėl JAV priešraketinės gynybos sistemos, Kosovo ateities ir NATO plėtros, tvirtina „Business Week".

„Galime pasakyti taip: Rusija ims ieškoti atsakymo į klausimą, kas geriau – tiekti kurą draugams ar priešams? – pastebi Pasaulio saugumo instituto Maskvos skyriaus direktorius Ivan Safrančiuk. – Ir veikiausiai pamanys, kad vis dėlto geriau draugams."

Straipsnis sutrumpintas.

Balsas.lt

Skelbimai

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

NEKILNOJAMASIS TURTAS

COLDWELL BANKER RESIDENTIAL BROKERAGE
VIDA M. SAKEVICIUS
Real Estate Consultant
Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas
708-889-2148

...ĮVAIRŪS...

* **Ieškau kambariokės** kartu nuomotis 2 miegamųjų butą Lemonte. Tel. 708-228-8003.

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

KAI ŽYDĖJO KAŠTONAI

INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Nr. 11

•••

Knyga „Oranžinė princesė" yra apie Ukrainos Juliją Timošenko, nepaprasto grožio moterį, Viktor Juščenko atleistą premjerę. Jos galvą it karūna puošia šviesi kasa, jai netrūksta drąsos. Knyga apibūdina oranžinės revoliucijos nuotaikas, rinkimus ir Julijos vaidmenį audringoje Ukrainos politikoje.

„Lietuvos dailės muziejus" 2006 m. išleido parodos katalogą „Freiburgo dailės ir amatų mokykla. Dėstytojai ir mokiniai". Viršelį puošia 1949 metais Adolfo Valeškos tapytas „Pavasaris Freiburge". Paroda surengta paminėti mokyklos įkūrimo 60 metų jubiliejų. Aprašyta mokyklos istorija. Dėstytojai buvo Adomas Galdikas, Vytautas Kazimieras Jonynas, Alfonsas Krivickas, Eleonora Marčiulionienė, Anastazija Tamošaitienė, Antanas Tamošaitis, Adolfas Vaičaitis, Adolfas Valeška, Telesforas Valius, Viktoras Vizgirda.

Freiburgo mokykloje mokėsi Albinas Elskus, Juozas Akstinas, Elena Gaputytė, Vytautas Ignas, Jolanta Janavičienė, Algirdas Kurauskas, Antanas Mončys, Viktoras Simankevičius, Henrikas Šalkauskas, Jurgis Šapkus, Algirdas Šimkūnas, Romas Viesulas.

Knyga gausiai iliustruota spalvotomis kūrinių reprodukcijomis.

Romualdas Alekna išleido knygą „Leonas Žuklys". Prieš daug metų, per dr. Rimvydą Sidrį, teko su Leonu Žukliu susitikti jo studijoje. Tuo metu jis darė dr. R. Sidrio ir jo žmonos Giedrės Šalčiūtės (Donato pusseserės) bareljefus.

Leonas Žuklys gimė 1923 m. Rokiškio apskrityje, gausioje šeimoje. Trys sūnūs tapo skulptoriais, du mokslininkais. Visi berniukai buvo muzikalūs, grojo įvairiais instrumentais. Leonas Žuklys 1949 m. parašė diplominį darbą.

Aleknos knyga gausiai iliustruota. Randama ir devynių vaikų tėvo oftalmologo dr. Rimvydo Sidrio užsakyti kūriniai „Motinystė" (2000 m.) dr. Rimvydo ir Giedrės Sidrių bareljefai. Knygoje yra Žuklio piešinių ir eskizų, nuotraukose įamžintos gyvenimo akimirkos.

Seniai norėjome įsigyti Beatričės Kleizaitės-Vasaris knygą „Lietuvių dailininkų darbai Šiaurės Amerikos šventovėse", bet nebuvo įmanoma rasti. Nudžiugome, kai ją padovanojo dr. Sigita ir Eugenijus Lipovai. Knyga didelė, spalvotais paveikslais, anglų ir lietuvių kalba su arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus įvadu. Autorė įdėjo daug darbo surandant medžiagą ir patvirtinant kūrinių dailininkus. Išsamiau aptaria Albino Elskaus, Vytauto K. Jonyno ir Vytauto Kašubos kūrybą. Neatsitiktinai šią knygą Lipovai rado Jonyno muziejuje Druskininkuose.

Knygoje randame šių dailininkų darbus: Albino Elskaus, Vytauto K. Jonyno, Vytauto Kašubos, Bronės Jameikienės, Aleksandros Kašubienės, Zenono Kolbos, Eleonoros Marčiulionienės, seselės Mercedes, Adolfo Valeškos, Kazio Varnelio. Knyga yra puikus priminimas lietuvių įnašo į pasaulio kultūrų. Būnant Vilniuje būtina aplankyti 1992 m. atidarytą Genocido muziejų (Aukų g. 2a, tel. 52496264, antradienį—šeštadienį 10 v.r. — 5 vp.p., sekmadienį 10 v.r. — 3 val. p.p., pirmadienį uždaryta), kur krauju įrašyta 50-ties metų Lietuvos kančia komunistų okupacijos metai.

Kelionės į Lietuvą visuomet sukelia jausmų srautą. Visuomet grįžti turtingesnis, akiratį praplėtęs, supranti, kad kur gyvenimo audrų nublokštas begyvensi, Lietuva išliks širdyje, ir žinosi, kad žemėje yra tik vieni tikri namai.

Pabaiga.

Vilnius temstant.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V.PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Minnehaha. Kvatojantis vanduo.

Minneapolis – Minnesota

Išvažiavau iš dulkėtos Čikagos į Minneapolis (čia gyvena mano dukra Mildutė, gimusi Lietuvoje).

Minneapolis labai gražus miestas, turintis tik apie 500,000 gyventojų, mažesnis už Lietuvą. Pats miestas atrodo kaip didžiulis parkas. Visur žalios pievos, pasipuošusios gražiomis gėlėmis. Medeliai linguoja žaliais lapeliais. Ežerai banguoja, o bangos žaidžia saulės spinduliuose – tikras rojus. Gražu, kaip mūsų Lietuvoje.

Sekmadienį mes (aš, dukra ir anūkė Andrija) važiavome į St. Paul katedrą. Trys kunigai laikė šv. Mišias. Katedra labai didelė ir graži. Aplinkui visa siena apstatyta šventųjų statulomis.

Po šv. Mišių buvome nuvažiavę į labai įdomų restoraną, kuris įrengtas senose autobuso patalpose. Čia valgėme skanius pietus. Pasistiprinę važiavome namo į Goldem Valley.

Kitą rytą važiavome į Minnehaha („kvatojantis vanduo"). Vanduo sruvena iš tokio mažo upelio ir krenta žemyn kaip nuo kokio kalno. Panašus į Niagra krioklį. Galima laiptais nusileisti žemyn ir pavaikščioti, bet kadangi aš tokia „jauna", tai nedrįsau.

Minneapolis mieste yra labai gražus parkas, įkurtas 1850 m. Anksčiau čia buvo kariuomenės vieta. Vėliau Minnesota valdžia padarė parką, kuriame apsilanko nemažai turistų. Čia galima pasivaišinti labai skaniai iškepta žuvimi, paragauti silkių.

Paskui važiavome į „Mall of America". Tai didžiulis pastatas su daugybe krautuvių ir visokių pramogų vieta. Jeigu nori viską pamatyti, vienos dienos neužtenka.

St. Paul miestelyje yra nemažas būrelis naujųjų ir senųjų lietuvių ateivių. Jie labai gražiai sugyvena, turi savo bendruomenę (kuriai ir mano dukra Milda priklauso), tautinių šokių ratelį, nedidelį chorą, kuris dalyvavo Čikagoje per dainų šventę.

Žodžiu, jie gyvena kaip viena šeima: be pykčio ir be barnių.

Gražios buvo mano atostogos, tik per trumpos!

Stasė Viščiuvienė

NAUJI TĖVIŠKĖS PARAPIJOS MALDOS NAMAI

Čikagos Tėviškės parapija apleido Marquette Park ir išsikėlė į Čikagos priemiestį

EDVARDAS ŠULAITIS

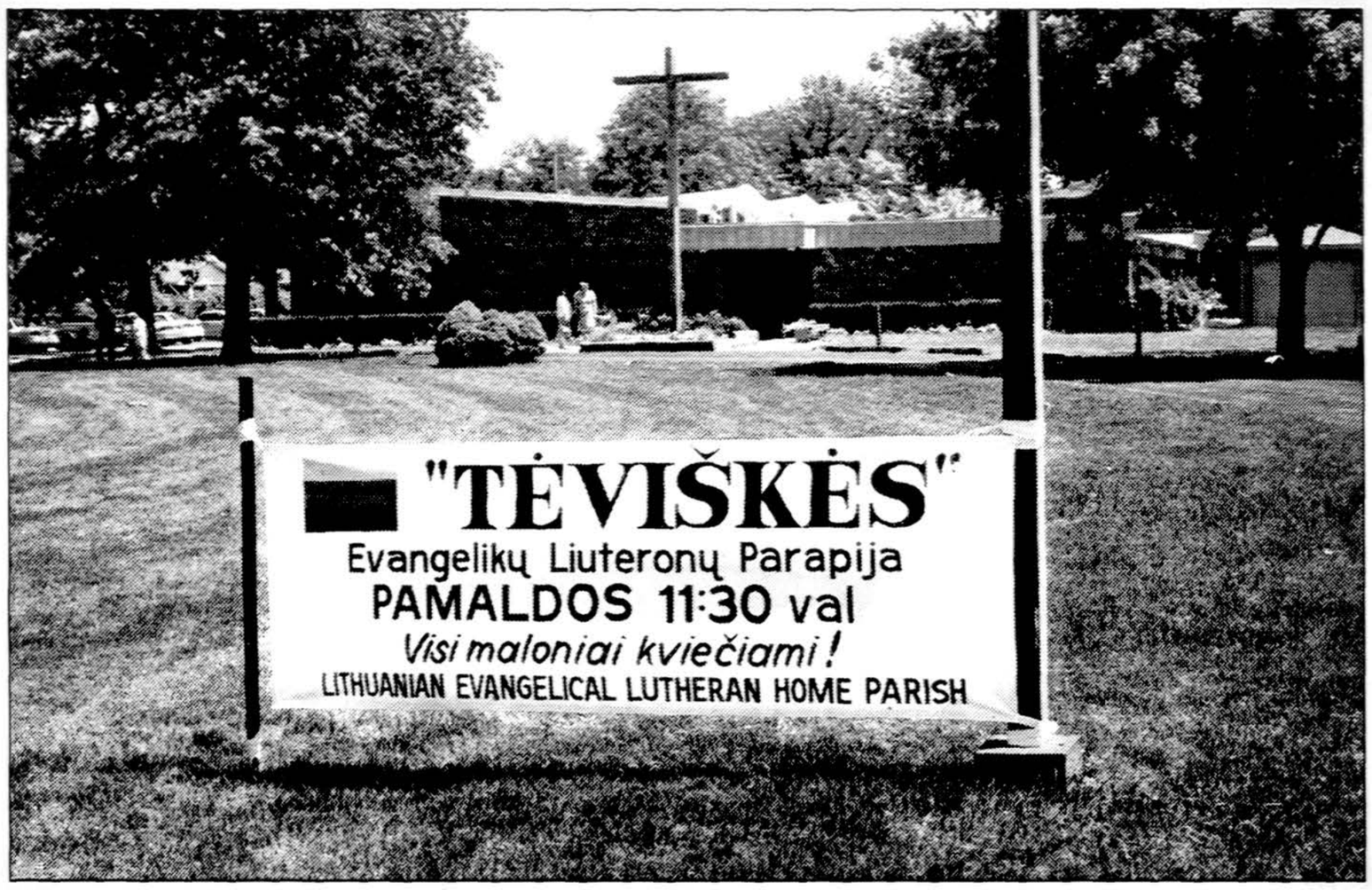

Taip atrodo naujieji Tėviškės maldos namai Western Springs, IL. Gražus užrašas iš tolo kvietė lietuvių tikinčiuosius į naujoje vietoje įsikūrusius maldos namus.

Pusšimtį metų prabuvusi kitados labai lietuviškame Čikagos Marquette Park rajone, lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija žengė istorinį žingsnį išsikeldama į vakarus nuo Čikagos esantį Western Springs (IL) priemiestį.

Senesnieji parapijiečiai dar atsimena 1957 m., kuomet Marquette Park rajone buvo nupirktas žydų sinagogos pastatas ir jame įkurdinta Tėviškės parapija, kuri iki tol penkerius metus buvo prisiglaudusi slovakų evangelikų liuteronų bažnyčioje, esančioje pietinėje Halsted gatvės dalyje.

Šių metų liepos 22 d. tame name (Troy gatvėje, netoli Marquette Rd.), vyko paskutinės pamaldos, o kartu ir šios parapijos gyvavimo 50-ies metų minėjimas. Kai kurie senesnieji tautiečiai rodė sentimentus tiek daug metų Tėviškės parapijos nariams ištarnavusiam pastatui. Pasikeitus šio rajono gyventojų rasinei sudėčiai, jis tapo nesaugus, tad parapijai reikėjo ieškoti kitos vietos. Juolab kad tai anksčiau jau buvo padarę persikeldami gyventi kitur parapijiečiai – jie čia sekmadieniais suvažiuodavo iš įvairiausių užmiesčio miestelių.

Tėviškės parapijos klebonas kunigas Liudas Miliauskas mums sakė, kad po pirmųjų pamaldų naujoje vietoje parapijiečiai džiaugėsi pasirinkta vieta. Naujųjų parapijos maldos namų adresas – 5129 Wolf Rd., Western Springs, IL. Bažnyčia, kurią jau 50 metų naudoja St. James Lutheran Church evangelikų bendruomenė, yra įsikūrusi parke ir stovi kiek tolėliau nuo pagrindinio kelio, tai yra, saugioje vietoje šeimoms su vaikais, kurių nebūtina visą laiką saugoti nuo pravažiuojančių automobilių, jiems čia yra nemažai vietos pažaisti.

Ši parapija bus naudojama pagal taip vadinamą „Time sharing" (pasidalinimo) planą. Po pamaldų anglų kalba, kiekvieną sekmadienį 11:30 val. r. bus meldžiamasi lietuviškai.

Bažnyčios pastatas neturi laiptų, tad ja gali naudotis ir neįgalūs žmonės. Nuo didelės automobilių pastatymo aikštelės iki bažnyčios durų – tik kokie 15-20 žingsnių.

Kadangi nemažai Tėviškės parapijos narių gyvena Čikagos pietvakariniuose ar vakariniuose priemiesčiuose, jiems gerokai sutrumpėjo kelionės į pamaldas laikas.

Kaip mums pasakojo kunigas L. Miliauskas, labai prasminga buvo pirmųjų pamaldų naujoje vietoje evangelija: ieškokite ir rasite, belskite ir bus atidaryta, prašykite ir gausite. Šie žodžiai ypač atitiko Tėviškės parapijiečių nuotaikas. Žinojome, kad jau senokai Tėviškės parapija ieškojo naujos vietos maldos namams, o dabar rado, „pasibeldus" – jie tapo prieinami ir lietuviams.

Šie maldos namai yra labai tinkami Tėviškės parapijai, kuri turi apie 150 aktyvių narių ir apie 50 apsilankančių rečiau. Bažnyčioje telpa 150 žmonių, ji turi stumdomą sieną, tad esant reikalui patalpą galima padidinti. Šalimais yra salė socialiniams renginiams.

Visais Tėviškės parapijos reikalais rūpinasi komitetas, kuriam vadovauja energingas vyras dr. Algimantas Kelertas. Parapija turi ir chorą, kuriam dabar ieškoma vadovo ir kartu vargonininko.

Tėviškės parapijos klebonas yra jaunas dvasiškis L. Miliauskas, gimęs 1978 m. Vainuto kaime, Šilutės rajone. 2000 m. Klaipėdos universitete jis baigė teologijos bakalauro studijas, vėliau gilino žinias Concordia seminarijoje Indiana valstijoje (JAV), kur įgijo magistro laipsnį. Tais pačiais metais Lietuvoje jis ordinuotas kunigu. Į Tėviškės parapiją Čikagoje L. Miliauskas buvo paskirtas 2005-aisiais.

Kun. Liudas yra veiklus žmogus. Jaunas dvasiškis prie Klaipėdos įsteigė labdaros stovyklą jaunimui „Vanagai" (liepos 13 d. kaip tik grįžo iš jau dešimtosios tokios stovyklos, kuriai iki šiol vadovauja). Sugrįžęs į Čikagą jis mums papasakojo, kad ši labdaringa stovykla sutraukė apie 560 13 – 18 metų amžiaus jaunimo, kuris dėl finansinio stovio negali patekti į kitas jaunimui ruošiamas stovyklas.

Pati stovykla vyko Vanaguose (15 km. nuo Klaipėdos prie istorines Vanagų bažnyčios – rašytojos Ievos Simonaitytės gimtinėje. Ši stovykla vyko religinėje dvasioje, dažnai buvo laikomos pamaldos, buvo nemaža jaunimui patrauklių užsiėmimų. Nors stovyklos metu dažnai lijo, orai nelepino, tačiau vadovų ir stovyklautojų dvasia ir nuotaika buvo gera. Kaip kunigas Miliauskas pažymėjo, ta stovykla, kaip ir ankstesnės, buvo suorganizuota geros valios žmonių bei organizacijų aukų pagalba. Tai buvo dovana Lietuvos jaunimui ir mažas indėlis, prisidedant prie Lietuvos jaunosios kartos dvasinių vertybių ugdymo.

Smagu, kad Čikagos Tėviškės parapija susilaukė tokio sąmoningo vadovo kun. L. Miliausko, kuris jau antri metai darbuojasi tarp Čikagos lietuvių evangelikų liuteronų, bet neužmiršta ir savo gimtinės Lietuvos.

Kun. Liudas Miliauskas – veiklusis Tėviškės evangelikų liuteronų vadovas, neseniai grįžęs iš Lietuvos, kur vadovavo jaunimo stovyklai prie Klaipėdos. **Edvardo Šulaičio** nuotraukos

Spektaklis Brighton Park bažnyčioje

Maloniai visus kviečiame į Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo Brighton Park bažnyčią šeštadienį, rugsėjo 1 d., 6 val. v. pasižiūrėti vieno veiksmo monodramos

„Tikiu visaapimančia Tavo meile"

Vaidina Henrikas Savickis
Režisierius Arvydas Lebeliūnas

Įėjimas 10 dol.

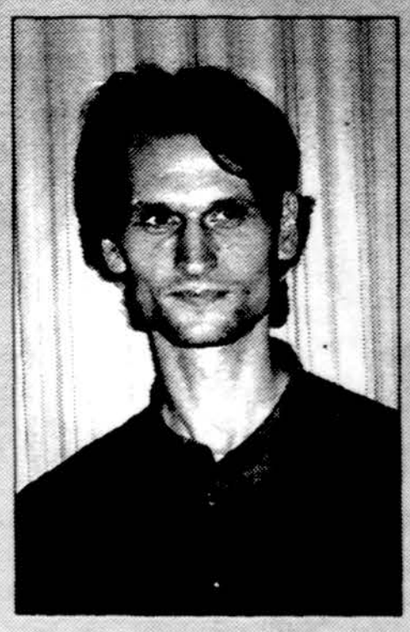

Henrikas Savickis

Mūsų stalui

Ruošk roges ir konservus vasarą

Vasaros pabaiga — derliaus nuėmimo ir pasiruošimo žiemai metas. Nors parduotuvių lentynos visą žiemą lūžta nuo šviežių daržovių ir vaisių, kiekvienai šeimininkei malonu ką nors paruošti savo rankomis. Konservuotos daržovių salotos ir įvairūs troškiniai gali praturtinti mūsų valgiaraštį — juk tinka ir kaip užkandis, ir kaip garnyras prie mėsos patiekalų.

Troškinys su šparaginėmis pupelėmis

Po 35,27 oz (1 kg) šparaginių pupelių, morkų, kopūstų, cukinijų, svogūnų, pomidorų,
17,64 oz (0,5 kg) paprikų,
po 7 oz (200 g) salierų bei petražolių šaknų ir lapų,
8,82 oz (250 g) cukraus,
5,29 oz (150 g) druskos,
1 stiklinė aliejaus,
0,5 stiklinės 9 proc. acto.

Daržoves susmulkinkite, užpilkite cukrumi, druska, actu ir aliejumi. Išmaišykite ir laikykite per naktį. Tada virkite ant nedidelės ugnies 5 min. Karštą troškinį sudėkite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

Daržovių mišinys su brokoliais

28,22 oz (800 g) brokolių,
17,64 oz (500 g) kaliaropių,
17,64 oz (500 g) šparaginių pupelių,
10,58 oz (300 g) jaunų cukinijų,
8,82 oz (250 g) pomidorų,
8,82 oz (250 g) svogūnų,
2 paprikos,
300 g druskos.

Marinatui:
4,7 šaukšto (70 ml) 9 proc. acto,
10,58 oz (300 g) cukraus,
2 šaukštai garstyčių miltelių,
2 šaukšteliai kalendros,
2 šaukšteliai kmynų,
1 šaukštas krakmolo,
3 gvazdikėliai.

Visas daržoves susmulkinkite, sumaišykite, pasūdykite, paslėkite ir laikykite parą vėsioje vietoje. Tada daržoves perplaukite šaltu vandeniu ir, jam nuvarvėjus, supilkite actą, cukrų, prieskonius. Virkite uždengtame puode 8 min., kol daržovės suminkštės. Daržoves sudėkite į stiklainius. Į daržovių nuovirą supilkite vandenyje išmaišytą krakmolą ir pakaitinkite, kol sutirštės. Karštą padažą užpilkite ant daržovių, ir stiklainius tuoj pat sandariai uždarykite.

Daržovių mišinys su žiediniais kopūstais

21,16 oz (600 g) žiedinių kopūstų,
17,64 oz (500 g) agurkų,
14,11 oz (400 g) salierų šaknies,
10,58 oz (300 g) morkų,
10,58 oz (300 g) moliūgų,
3 galonai (1,2 l) vandens,
1 oz (30 g) citrinų rūgšties,
1 oz (30 g) druskos,
1,76 oz (50 g) cukraus,
10 kvapiųjų pipirų,
4 laurų lapeliai,
2 šaukšteliai garstyčių.

Žiedinius kopūstus išskirstykite nedideliais žiedynėliais ir 5 min. virkite pasūdytame ir parūgštintame vandenyje. Salierus, morkas, moliūgus, agurkus supjaustykite šiaudeliais ir 2 min. virkite pasūdytame vandenyje. Baigdami virti, suberkite cukrų, druską, citrinų rūgštį, prieskonius ir virkite dar 2 min. Daržoves sudėkite į stiklainius kartu su apvirtais žiediniais kopūstais, užpilkite tuo pačiu daržovių nuoviru ir kaitinkite 195 F temperatūroje 15–25 min. Sandariai uždarykite.

Daržovių troškinys su česnakais

70,55 oz (2 kg) morkų,
70,55 oz (2 kg) pomidorų,
70,55 oz (2 kg) paprikų,
35,27 oz (1 kg) svogūnų,
7 skiltelės česnakų,
1 stiklinė aliejaus,
0,5 stiklinės acto,
5 šaukštai cukraus,
3 šaukštai druskos,
5 laurų lapeliai,
truputis maltų pipirų.

Morkas supjaustykite griežinėliais, pomidorus — skiltelėmis, paprikas — juostelėmis, o svogūnus — kubeliais. Daržoves sumaišykite su aliejumi, actu, cukrumi ir druska. Palaikykite 1-2 val. ir tada troškinkite uždengtame puode. Baigdami troškinti, suberkite prieskonius ir susmulkintus česnakus. Troškinkite dar 3 min. Karštą troškinį sudėkite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

Daržovių troškinys su pomidorų padažu

Po 70,55 oz (2 kg) cukinijų ir agurkų,
po 35,27 oz (1 kg) paprikų ir pomidorų,
17,64 oz (0,5 kg) morkų,
po 1 oz (30 g) krapų, petražolių ir salierų lapelių,
1 stiklinė nuluptų česnakų skiltelių.

Marinatui:
33,81 oz (1 l) vandens,
13 šaukštų (200 ml) pomidorų padažo,
13 šaukštų (200 ml) aliejaus,
6,7 šaukšto (100 ml) obuolių acto,
7 oz (200 g) cukraus,
2 šaukštai druskos.

Cukinijas, agurkus ir paprikas supjaustykite kubeliais, pomidorus — skiltelėmis, morkas stambiai sutarkuokite, susmulkinkite žalumynus ir česnakus. Užvirinkite marinatą, į jį sudėkite visas daržoves, išskyrus česnakus, ir virkite 10 min. Tada sudėkite česnakus ir pavirkite dar 5 min. Sudėkite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

Rima Marcinkevičiūtė
„Savaitė"

A † A
LIUDUI RAMANAUSKUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą žmonai ALBINAI, vaikams ir artimiesiems.

Lucia ir Regimantas Vedegiai

A † A
ZUZANAI JUŠKEVIČIENEI

iškeliavus pas savo Kūrėją, velionės šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame.

Michianos gyventojai:
Joana Danilevičienė
Petras ir Irena Dirdai
Romas ir Jūratė Gintautai
Alfonsas ir Jolanda Kereliai
Dr. Pranas ir Aldona Mažeikai
Irena Miecevičienė
Jonas ir Jadvyga Mockaičiai
Irena Rimavičienė
Birutė Sekmakienė
Milda Trimakaitė
Janė Vienužienė

Lietuvos bankas laukia paraiškų Vlado Jurgučio premijai gauti

Lietuvos bankas iki 2007 m. rugsėjo 1 d. laukia siūlymų dėl pretendentų Vlado Jurgučio premijai gauti.

Premija siekiama skatinti mokslinę veiklą Lietuvos bankininkystės, finansų, pinigų ir makroekonominių tyrimų srityse, įvertinti pastarųjų penkerių metų reikšmingiausius minėtų sričių darbus (monografijas, vadovėlius, publikuotus mokslinius straipsnius, disertacijas).

Premija skiriama ne dažniau kaip kartą per metus. Premijos dydis yra 20,000 litų. Premijos laureatas skelbiamas, laureato diplomas ir premija įteikiama lapkričio mėnesį, minint Vlado Jurgučio gimimo dieną.

Pretendentus premijai gauti (atskirus asmenis ar jų kolektyvus) turi teisę siūlyti fiziniai ir juridiniai asmenys. Pretendentais negali būti Lietuvos banko tarnautojai ir premijos skyrimo komisijos nariai. Siūlant pretendentą premijai gauti, Lietuvos bankui (adresu: Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius) lietuvių arba anglų kalba turi būti pateikiama: pretendentą siūlančio fizinio ar juridinio asmens rekomendacija; pretendento gyvenimo ir mokslinės veiklos aprašymas, darbų sąrašas; pretendento darbai, už kuriuos siūloma premijuoti: knygos, straipsniai, tyrimų ar kt. rezultatai, pateiktų darbų recenzijos ir atsiliepimai apie juos.

Vlado Jurgučio premija įsteigta Lietuvos banko valdybos 1997 m., pažymint akademiko, profesoriaus, pirmojo Lietuvos banko valdytojo Vlado Jurgučio nuopelnus Lietuvos bankininkystei, ir minint Lietuvos banko įkūrimo ir Lito išleidimo 75-ąsias metines.

Nuo įsteigimo premija skirta ir įteikta tris kartus: 1997 m. – prof. A. Žilėnui už reikšmingus darbus bankininkystės ir finansų srityse, 1998 m. – Stasiui Sajauskui ir Dominykui Kaubriui už darbą „Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės numizmatika" ir 1999 m. – Vladui Terleckui už 1995 –1999 m. išleistas knygas ir paskelbtus straipsnius Lietuvos bankininkystės istorijos tema.

Lietuvos banko Ryšių su visuomene skyrius

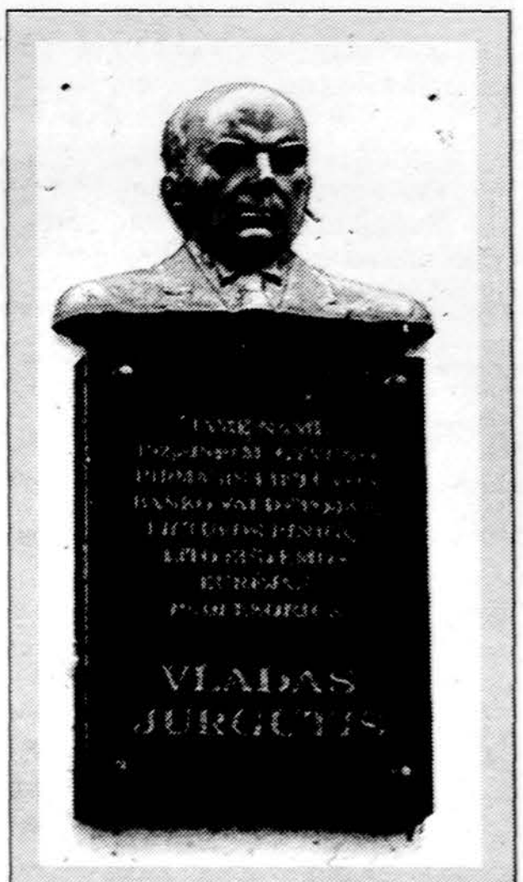

1995.11.08 Lietuvos banko Kauno skyriaus vestibiulyje (Maironio g. 25) atidengta memorialinė lenta su bareljefu: „Šiuose rūmuose dirbo pirmasis Lietuvos banko valdytojas (1922–1929 m.), profesorius, akademikas Vladas Jurgutis" (skulpt. Vladas Žuklys, archit. Jonas Lukšė).

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**„Draugo" metinis vajaus pokylis** įvyks š. m. spalio 6 d., šeštadienį, 6 val. v. Willowbrook pokylių salėje. Pokylyje dalyvaus Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Audrius Brūzga. Meninę programą atliks Bostono vyrų sekstetas. Po šaunios vakarienės vyks šokiai. Stalus ar pavienius bilietus į pokylį prašome įsigyti iš anksto „Draugo" administracijoje. Bilieto kaina – 75 dol. Nuoširdžiai prašome organizacijas atkreipti dėmesį ir kartą metuose paremti dienraštį, užsisakant stalus.

◆**Operos mėgėjų dėmesiui! Operos** chorui, šį rudenį pradedančiam 52-ąjį sezoną, reikia dainininkų. Kviečiame visus, norinčius dainuoti Lietuvių operos chore, atvykti rugpjūčio 24 d., penktadienį, 7:30 val. v. į Jaunimo centrą, 5620 S. Claremont Ave., Chicago. Kviečiame atvykti susipažinti ir sužinoti, kokiu balsu – sopranu, altu, tenoru, baritonu ar bosu – galėtumėt dainuoti operos chore.

◆**LSS „Sietuvos " draugovės sueiga** įvyks rugpjūčio 25 d. PLC posėdžių kambaryje 1 val. p. p. Visos sesės kviečiamos dalyvauti.

◆**Pal. Jurgio Matulaičio misijos** choras savo muzikinio darbo metus pradės rugsėjo 6 d., ketvirtadienį 7 val. v. misijos bažnyčioje. Visi choristai ir norintys prisidėti prie choro veiklos, kviečiami atvykti į pirmąją repeticiją.

◆**Grandiečiai kviečia jaunimą** įsijungti į jų gretas. Kviečiame registruotis sekmadienį, rugsėjo 9 d., 6 val. v. Registracija vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemont.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆**2007 m. rugsėjo 6 - 7 dienomis** Lietuvos Respublikos garbės konsulate Palm Beach, FL organizuojamas piliečių priėmimas konsuliniais klausimais. Interesantus priiminės Lietuvos Respublikos generalinio konsulato New York konsulė Renata Darulienė. Adresas: 300 South Ocean Blvd., Palm Beach, FL 33480, tel. 561-832-2232, 561-832-5550. Jei norite atsiimti jau išduotus pasus 2007 m. rugsėjo 6 - 7 dienomis Lietuvos Respublikos garbės konsulate Palm Beach, prašome apie tai pranešti el. paštu adresu: info@ltconsny.org arba paskambinti į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą New York tel. 212-354-7840 iki rugpjūčio 31 d.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

JONO ŠALNOS
Medžio išplaukų (šiekštų) skulptūrų paroda
įvyks
rugsėjo 16 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.
Ateitininkų namuose
12690 S. Archer Ave., Lemont, IL
Įėjimas nemokamas. Visi maloniai kviečiami.

Fotografijų paroda Jungtinių Tautų patalpose, New York

Rugpjūčio 9 d. Jungtinių Tautų patalpose, New York atidaryta lietuvių kilmės Ann Charles, dirbančios JT žurnaliste, nuotraukų, kuriose daugiausia užfiksuoti Vilniaus vaizdai, paroda.

Nuotraukoje iš kairės: naujasis Generalinis konsulas New York Jonas Paslauskas, konsulo žmona, rašytoja Dalia Paslauskienė, New York Lietuvių Bendruomenės apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė, plastikos chirurgas, JAV LB tarybos narys dr. Rimtautas Marcinkevičius iš Palm Springs, CA, ir parodos autorė žurnalistė Ann Charles.

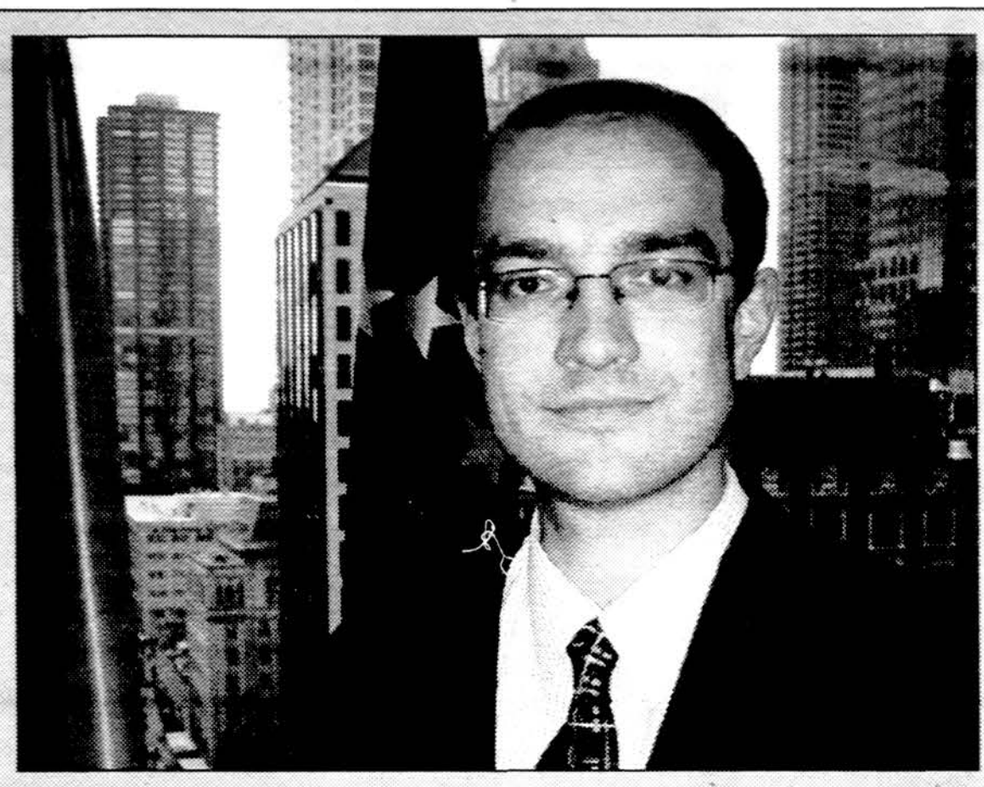

Pranešame, kad š. m. rugpjūčio 20 dieną Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje pradėjo dirbti iš Lietuvos atvykęs diplomatas – trečiasis sekretorius Vytautas Mikėnas. Generaliniame konsulate jis pakeitė dėl planinės rotacijos į Lietuvą išvykusią konsulęIreną Strumilienę. Vytautas Mikėnas generaliniame konsulate bus atsakingas už Lietuvos Respublikos pilietybės ir vizų keliaujantiems į Lietuvą klausimus, notarinių veiksmų atlikimą, testamentų surašymą, konsulinių pažymų išdavimą bei atliks kitas konsulines pasiaugas.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje Vytautas Mikėnas dirba nuo 2003 metų. Prieš atvykdamas į Čikagą jis dirbo LR URM Konsuliniame departamente Vizų skyriuje.

Vytautas Mikėnas į Čikagą atvyko kartu su savo šeima – žmona Vilma bei 3 metų dukrele.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

JAV LB Kultūros tarybos pranešimas

JAV LB Kultūros taryba kviečia lietuvių visuomenę siūlyti kandidatus 2007 metų kultūrinėms premijoms. Pristatant kandidatus prašome pateikti kuo daugiau informacijos apie kandidatą, apibūdinti jo/jos nuopelnus lietuviškoje kultūrinėje veikloje. Prašom pateikti kandidato adresą ir telefoną. Asmenys kandidatus pristato atitinkamoms, specialiai sudarytoms komisijoms. Komisijų pirmininkų pavardės ir adresai nurodyti. Pristatant kandidatą pateikite ir savo pavardę bei adresą. Kandidatus komisijoms siūlyti iki šių metų rugsėjo 15 d. Skiriamos 1,000 dol. premijos.

Dailės premija – premija skiriama JAV lietuviams dailininkams, kurie dalyvauja kultūrinėje veikloje. Dailės premija apima visas meno formas: tapybą, grafiką, skulptūrą, fotografiją, keramiką ir tekstilę-audinius. Komisijos pirmininkė – **Dalia Šlenienė**, PLC Lietuvių dailės muziejaus direktorė.

Adresas: Dalia Šlenienė, 12421 Archer Ave., Lemont, IL 60439.

Muzikos premija - premija skiriama JAV lietuviams muzikams, kurie dalyvauja kultūrinėje veikloje. Muzikos premija apima dainos ir muzikos vienetus, kompozitorius, dirìgentus, solistus ir muzikos instrumentalistus atlikėjus. Komisijos pirmininkas – **Faustas Strolia**.

Adresas: Faustas Strolia, 15325 Sequoia St., Oak Forest, IL 60452.

Spaudos darbuotojo–bendradarbio premija – premija skiriama tiems, kurie dalyvauja JAV lietuviškoje spaudoje. Ypatingas dėmesys skiriamas tautiškumo, bendruomeniškumo, lietuvių telkinių veiklos, Lietuvos valstybingumo temoms. Apima žurnalistus, spaudos darbuotojus (korespondentus) bei redaktorius, kurie gauna tik minimalų atlyginimą, o ne pilną algą. Spaudos darbuotojo komisijos pirmininkas – **Petras Petrutis**.

Adresas: Petras Petrutis, 5600 S. Claremont Ave. , Chicago, IL 60636-1039.

Tautinių šokių mokytojo(s) premijai kandidatą parenka Lietuvių Tautinių šokių institutas, pirmininkė Danguolė Varnienė.

Adresas: Danguolė Varniene, 3165 Harmony Pl., La Crescenta, CA 91214.

Šių premijų mecenatai yra Lietuvių fondas ir JAV LB Krašto valdyba

Joana Drukteinienė, gyvenanti **Omaha, NE**, paaukojo „Draugui" 100 dol. pašto išlaidoms padengti. Esame nuoširdžiai Jums dėkingi.

Maksiminas ir **Bronė Karaska**, gyvenantys **Fredericksburg, VA**, užsiprenumeravo „Draugą" dar metams ir paaukojo 100 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų dosnumą.

Marija Norušis iš **Highland Park, IL** pratęsė „Draugo" prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai ačiū.